

Alabari a Sa'ani a Yahaya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Yahaya, na dana Alabari a Sa'ani a nda, u dana tā zuzu nā Yesu a mantsa ma na Yesu yutain ulinga wā yi pa o uvadī. A tyo de, reve wo o'wo zaghain atsumā q aza e Itoni. Atsumā a aatagada a nda u damma tā ili i na i farai ana u dana obolo na Yesu.

Atsumā a Alabari a Sa'ani a nda tsu uwuwa tā ili i na Yesu dammai waru tse ene tā ili i na u yuain ana u dana bolo na ama. Tsu uwuwa tā adama a ka va Samariya za na usuyi mini mo ucasu u wuma u na Yesu aa casu, ka na e remei atsumā o unusu, i'utsā ya yi Li'azaru za na Yesu kambātoi wuma, na ama o ro nā abundā. Yesu de tā aciyayi "Amu da", za na ayi da aala a akiza q Asulā nā Tsuyahuda. U yuwan tā iroci ya abundā i na i rocoi aysi za va aguba va amayun a da, waru aysi da ataci a amayun. Yahaya damma tā cine Yesu yuain linga va asalama cindere aza a na q ri fo iroci cine Yesu ri. Za tā atsumā e le aysi da ana Yesu kambātoi qakutsumā gbagba, u tā tsa Dada vā yi, za na tsu lyawa mayan mo ulinga shi.

Yahaya dana tā ili i nda adama ama a ca okolo ya Yesu, aysi da Zamawawa. Aqdivā a 3, o ugesu wa 16, tse ene tā adanshi o ucira a na o rocoi cine Asulā a cigai ama o uvadī. Ana wo wo'oi Yahaya ene tā ili i nda suru ne esu q yi, tsu ushi tā ili i na u dammai amayun a da.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Ikaka yà Ásulà à tyo o uvadí (1:1-18)
 2. Alajiya à Yahaya za vu Urumbusu (1:19-34)
 3. Yesu fara dangwai ojoro à yi (1:35-51)
 4. Linga va asalama cindere (2:1-12:50)
 5. Ajuma o ukosu wà Yesu: uge'etosu wà yi nu ukwà wà yi (13:1-19:42)
 6. Yesu tà wuma (20:1-10)
 7. Yesu roco tà aciyayi à tyo ojoro (20:11-21:25)

Ikaka i na yaa casu wuma

¹ Kafu a yuwan uvadī Danshi* dana tā lo. Danshi'i u dana tā obolo na Asula, Danshi'i unata u da u ri na Asula.

² U to obolo na Asula kafu ufaru wu uvadi.

³ Ayi da u yuwain ili suru. Babu ili i na i ri lo i na u yuwain shi.

⁴ Danshi'i ayi da ufaru u wuma, avu wuma'a u tawaa ama ne ekan.

⁵ Reve eka'an e ikana ȣtsumaq e irumbu, agba irumbu'u i gura la'a vi ucira shi.

⁶ Vuma ro dānā tā lo za na a tsu de Yahaya,†† za na Asula a lyunguyi tsa malingata ma yi.

7 U t̄wā t̄ u damma ama amayun e eka'an,
ts̄ara ama suru a ca okolo adama e ili i na u
dammai.

⁸ Ayi aciyayi ayi da eka'an shi, amma u tawa ta-tsara u damma ama amayun e eka'an.

* **1:1** Aza a Isra'il a tsu tara tā Danshi vo o'wo Əsulə amma nu u ri ko'o diga Əsulə Dada. Ure u na u la'a lobonoi e ekere a Yahaya da ndolo adama u cuduwa Yesu Zamawawa. † **1:6** Ayi Yahaya o uguzu u nda əyi dà Yahaya za vu Urumbusu, amma əyi dà Yahaya aajiya a na a dñanai aatagada a nda shi.

9 Ekan a amayun a na a casu ama suru ekan aq tāwā o uvadī, waru u tāwā tā de!

10 Danshi'i u danā tā ātsūmā o uvadī waru Āsūlā a yuwan tā ulinga nā āyi u yuwan uvadī, agba ama o uvadī e reve yi shi.

11 U tāwā tā ātsūmā e ida ya yi agba ama aq yi a usu yi shi.

12 Amma ozo o ro aq usu yi tā, reve a ca okolo e le yā' yi. Dada u zuwa nle o o'woi muwun mā Āsūlā.

13 Agba cine na nan dada le a matsan nle dā u zuwa nle o o'woi muwun mā Āsūlā shi. Āsūlā a da na aciyayi u zuwa nle o o'woi muwun mā yi.

14 Danshi'i u kāmbā tā vadilima, reve u danā ātsūmā a tsū. U danā tā tapu ni isa'ani na amayun. Tse ene tā tsugbain tsā yi tsā na u tsārāi adama a na āyi da Mawun ma Dada goon.

15 Yahaya yuwan tā adanshi a amayun adama aq yi ana u dammai, "Ayi nda āyi da Za na n yuwaan ndu adanshi adama aq yi: 'Za na a matsain ācāpā a vā u lā' mu tā tsugbain adama a na u tā lo wuma, kafu a yuwan ekpe'win a na a matsan mu.' "

16 Adama e icigi ya ābūlā ya yi e ekere aq tsū, dada u zuwaa ntsu aba'un suru, waru u ta casu tsu aba'un kuci.

17 Ama aq ushi tā Wilā e ekere a Musa, agba isa'anit na amayun e ekere e Yesu Kristit' Zamawawa da o utai.

18 Babu za na enei de Āsūlā, she Mawun mā tā goon, za na ri unātā nā Āsūlā waru u ri a muwwulai nā Dada. Ayi da goon u zuwai ama e revei cine Āsūlā aq ri.

*Yahaya yuwan tā adanshi adama e Yesu
(Mat. 3:1-12; Mak. 1:1-8; Luk. 3:1-18)*

19 Àvu azagbain a aza a Isra'ila ọtsumà à Urishe-lima à lyungu nan ganu obolo nà nan Levi o ro à 'yàwà e ece Yahaya za vu Urumbusu, "Zane da gba àvu vu ri?"

20 Agba u pala le shi, àvu u yuwan adanshi a alanga e eteshe, adansa, "Àmu da Kristi Zamawawa'a shi."

21 Dada e ece niyi, "Nà àvu da Kristi Zamawawa'a shi, zane da vu ri? Àvu da Iliya?"‡

Reve u usu, "O'o, àmu da shi."

Àvu e ecishe yi, "Àvu Vumavàṣula† ro da lèngà?"

Àvu u usu, "O'o, àmu da shi."

22 Reve a damma yi, "To zane da vu ri? Damma tsu tsàrà tsu reve ili i na tsaa damma aza a na à lyungu ntsu. Zane da gba vaa tarasa aciyawu?"

23 Reve u kàmbuwà le ni idanshi ya Ishaya vu-mavàṣula:

"Àmu da udyo wu nanza e ñewu ọtsumà o una, adansa,

'I foòoo Zagbain ure u sa'ani,

za na ri lo à tàwà.'"

24 Afarishit à da aza a na à lyunguyi ama o ndolo.

25 Àvu e ece, "Nà àvu da Kristi Zamawawa'a shi, ko Iliya, ko Vumavàṣula ro lèngà shi, to, cine vaa yuwan urumbusu tsunda?"

26 Dada Yahaya damma nle, "N tsu rumbut tà nà mini, amma gogo ọtsumà o obolo a nda, vuma ro tà pa a na i revei shi.

‡ **1:21** Adama a na Àsulà a tarai Iliya à tyo zuva àyi ubuwu wuma, aza a Isra'ila a dana tà a pura Iliya kamba. Musa yuwan ta nzuwulai a na Àsulà à tà lyunguwà aza a Isra'ila nà vumavàṣula oroci à yi. Aza a Isra'ila à dana tà a pura vumavàṣula ro lèngà.

²⁷ Ayi da u tawai acapa a va. N rawa m bada vunu va atan v yi shi.”

²⁸ Yahaya rumbusu t ama q lyuci va Batanya za na ri asana q mbangq mu Udolu wq Urdu ana ili i nda i farai suru.

Yesu da Magiri'i ma Asula

²⁹ Ana usana u tawai, qvu Yahaya ene Yesu† a tawai ubatq u na u ri. Reve u damma, “Apa Magiri'i ma Asula† ma na Asula a yuwain ulinga n ayi na u yuwayin ama o uvadq gafura vu nusu le.

³⁰ Vuma na n yuwusain adanshi a aci q yi a dada nda ana n dammai, ‘Za na a matsain acapa a v u la'a mu t tsugbain, adama a na u t lo wuma kafu a yuwan ekpe'win a na a matsan mu.’

³¹ N reve ko ayi da shi, amma n yuwusan t urumbusu n mini, tsarq n zuwa ama a Isra'il e reve ko zane da u ri.”

³² Reve Yahaya damma, “Me ene t Ruhu cipai diga zuva oroci a mudq avu u telee yi.

³³ N shi n reve ko na ayi da shi, amma ana Asula a lyungu numu n rumbusu n mini, u damma mu t, ‘N ve ene Ruhu va Akiza q cipusa^q reve u telee vuma ro, vuma na yaa zama dada ndolo. Ayi da za na tsu rumbu n Ruhu va Akiza.’†

³⁴ Me ene t ana ili i nda i farai n Yesu. Adama o ndolo n ta dansaa du amayun a na ayi dada Mawun ma Asula.”

Ojoro o ufaru e Yesu

³⁵ Ana usana u tawai, Yahaya danq t de obolo no ojorot e re q yi a yuwusan urumbusu.

³⁶ Ana we enei Yesu a mmalu, reve u damma, “Apa Magiri'i ma Asula!”†

37 Ojoro'o a uwua taq ana Yahaya dammai ne, dada o toniyi Yesu.

38 Ana u vadalai qavu we ene le o tonishi yi, dada we ece nle, “Nye da i ri e izami?”

Reve a usu, “Rabbi,[†] te da vu ri na nden?” (“Rabbi” urevu wayi ayi da “Manlu.”)

39 Reve u usu, “Tawai ye ene.” (A mantsa ma rumu nashi vu ulivu da.) Reve o toni e ene ubata'a, reve a danu obolo hali urana u koto.

40 Vuma taq atsumaq o ojoro'o qayi da Andarawu mawun ma aqawu ma Simo Bituru.

41 Ili i na Andarawu fara yuwait ayi da u zami taq mawun ma aqawu ma yi Simo, qavu u damma yi, “Tse ene taq Zamawawa[†] na a yuwaan ntsu nzuwulai'i!” (Na Tsuyahudat a yuwan taq ulinga na “Zamawawa” waru unata u da u ri na Tsuhelenit “Kristi.”)

42 Avu Andarawu tara yi a tyo ubata u na Yesu ri.

Ana Yesu kalyuwa niyi qavu u damma, “Avu da Simo, aala a dada vawu a da Yahaya.[†] A taq de wu Kefa.” (Ayi “Kefa” ili i taq i da na “Bituru.”)

Yesu dangwa taq Filibu na Nataniya

43 Ana usana u tawisai, reve Yesu jiyan u kara a tyo Galili. Ana we enei Filibu, qavu u damma yi, “Toni mu.”

44 Besaida lyuci na Filibu utaq da, waru lyuci va Andarawu na Bituru da.

45 Ana Filibu 'yaqwa cinai Nataniya qavu u damma yi, “Tse ene taq vuma na Musa danai adama a yi atsumaq a Wila. Waru amasula a dana taq adama a yi. Ayi da Yesu ulobo wa Isuhu, waru Nazara da lyuci va yi.”

46 Amma Nataniya damma tà Filibu, “À tà tsura ili i sa'ani à lyuci va Nazara?”

Reve u usu, “Tàwà ve ene.”

47 Ana Yesu enei Nataniya à tàwà yi, reve u damma, “Apa ugundo wa amayun a nkaya n tsu aza a Isra'ilà.† Ayi za yipaalishi i da shi.”

48 Avu Nataniya ece yi, “Cine tsa da vu reve numu?”

Avu u usu yi, “Me ene wu tà nden e ikyun yu ubiri, kafu Filibu de wu.”

49 Dada Nataniya usu niyi, “Manlu, àvu dada Mawun mà Àsula. Àvu da Mogono ma aza a Isra'ilà.”

50 Reve we ece yi, “Vu usu mu tà adama a na n dammai me ene wu ta e ikyun yu ubiri? Vu te ene ili i gbagbain i na i la'ai nda.”

51 Dada Yesu damma nle, “Amayun a da maa dansaa du, i te ene zuva ukpàtu'u, àvu waru nlingata mà Àsula n dànà à 'yawusan à cipi e ekere a Mawun ma Vuma.”†

2

Mini mà kambai masayan ma inabi

1 O urana wa ta'atsu, àvu a yuwan abuki o lolo à lyuci va Kana àtsumà à Galili. Mma và Yesu dànà tà pe.

2 A banu tà Yesu obolo no ojoro à yi fo.

3 Ana masayan ma inabit mo kotoi, dada mma và yi tsu damma yi, “Masayan mo koto tà.”

4 Reve Yesu usu, “Mma, nye i da i buru numu na adanshi a nda? Mantsa mà và mo koto ma yuwan na maa yuwan ili i nda shi.”

5 Reve mma va yi damma agbashi, “I yuwan ili i na u damma ndu i yuwan suru.”

6 Nu ufaru, Asula ca ta aza a Isra'ila wila cine aa dana a yuwusan wuza'u. Adama o ndolo ama o u'wa'a a dana ta na ara'atsu a mini a tali, aza a na e she'ein na atali. Ura'atsu suru u tsu gura ta tara ndele m mini ushin a tyo mata'atsu.

7 Avu Yesu damma agbashi'i, “Shitoyin ara'atsu'u na mini.” Dada o shitoyin le tapu hali a tyo o una.

8 Dada u damma nle, “Gogo kenei wa'a, reve i ca zaghain va abuki'i.”

Reve gba a yuwan ne.

9 Ana u pedei, mini'i u kamba ta de masayan ma inabi. U reve ubata u na masaya'an wu utai shi, amma agbashi a na a tawayi na mini'i e reve ta. Dada u deyi vali vu kasa'avu'u,

10 reve u damma yi, “O ufaru wa abuki o lolo ama a tsu fara ta ne'eshen masayan ma na ma la'ai uyo'o. A tyo de no o sowo masayan lon, avu e ne'eshen za na rawai ayi ndolo uyo'o shi. Agba avu vu soko ta masayan ma na ma la'ai uyo'o hali a tyo gogo.”

11 Adama o ndolo atsuma a Kana va Galili da Yesu fara yuwin ulinga wi iroci ya asalama† yu ufaru. Lo da u rocoi tsugbain tsa yi, reve gba ojoro a yi a usu yi.

12 Ana ayi ndolo kotoi, avu u kara a tyo a lyuci va Kafarnahum obolo na mma va yi, na aza a yi, obolo no ojoro a yi. A danu ta de rana meketeci.

Yesu lapula ta Aq'isamapada

(Mat. 21:12-13; Mak. 11:15-17; Luk. 19:45-46)

13 Ḵvu Yesu kara a tyo Urihelima adama a na mantsa ma Ḵbuki a Mapasa ma yuwan ta zuzu.

14 Ana u 'yawai a Ḵa'isamapada, ḷvu u cina ama a winasa inan, ni ikyon, obolo na nrukuku. We ene ta waru ozo o ro o otogu a kita'usa ikebe icu'un icu'un.

15 Ḵvu u kene amunga reve u munga aasudu. Dada u loyi ama'a suru atsuma a Ḵa'isamapada'a, obolo ni ikyon ni inan i le. Ḵvu wu kebe apada a aza a na a ri a kita'usa ikebe'e, reve u baza ikebe i le.

16 Ḵvu u damma aza a na a winasa nrukuku, "Tawai ili i nda ubata u nda! She i kambato u'wa wa Dada va wo o'wo eden wan."

17 Ana ili i nda i farai, reve ojoro a yi a cuwan ni ili i na i ri usanu de nu ujimu atsuma a Adanshi a Ḵsula:[†] "Icigi yu u'wa ya wu ya i to una mu." ◊

18 Reve azagbain a aza a Isra'ila e ece yi, "Cu'un vi ili ya asalama i ne i da vaa yuwan, tsara vu roco tsu ubata u na vu tsurai ucira u na vu yuwan ili i nda?"

19 Ḵvu u usu le, "Lungusai u'wa wa Ḫsula u nda, waru n ta suwisa yi atsuma a rana ta'atsu."

20 Reve a usu, "Ana a farai usaa wa Ḵa'isamapadat a nda, u kara ta a'wan amunga na aza a tali kafu o koto yi. Cine tsa da vaa gura suwisa yi atsuma a rana ta'atsu?"

21 Amma ana Yesu yuwan adanshi o "u'wa'a," lipu va yi da u danai a yuwan adanshi.

22 Ana a 'yasen niyi atsuma a akwakwa, ojoro a yi a cuwan ta ana u dammai tsundolo. Dada a usuyi Yesu na Adanshi a Ḫsula.

◊ 2:17 Ica 69:9.

Yesu reve ta cine ama a ri

²³ Ana Yesu danai pe atsum a Urishelima adama a Abuki a Mapasa, ama na qabunda a usu yi ta adama a na e enei iroci yi ili ya asalama i na u yuwusain.

²⁴ Yesu gba u reve ta majiyan ma na ma ri pe atsum o okolo e le suru, agba u lyawa le a dangwaa yi ili i na waa yuwan shi.

²⁵ Ko vuma aa damma yi majiyan ma ama shi, adama a na aysi na aciyayi u reve ta majiyan me le.

3

Nikodimu tawa ta ubata wa Yesu

¹ Atsum a Azagbain a Mbara, tvuma ro dana ta pe za na a tsu de Nikodimu, aysi Mafarishi ma da.

² U 'yawa ta ubata wa Yesu na ayin, aqvu u damma, "Zagbain, tsu reve ta Asula a lyungu wu ta ubata u tsu adama vu rito tsu. Babu za na aa gura yuwan iroci yu ulinga ya asalama i na vaa yuwan, she na Asula a ri obolo na aysi."

³ Reve u usu, "Amayun a da maa dansaa wu, babu za na aa uwa o tsugono tsa Asula tshe na a matsan yi ure."

⁴ Avu Nikodimu damma, "Amma na vuma o o'wo deaabara, cine aa gura matsisan yi? Waa uwisa aqatsum a mma va yi waru shi. Cine aa yuwan aqvu a matsisan vuma we ire?"

⁵ Reve u usu, "Amayun a da maa dansaa wu, babu za na aa gura uwa atsum o tsugono tsa Asula, she na a matsisan yi umatsun we ire na mini na Ruhu.

⁶ Ili i na vadilim a matsain vadilim da, amma ili i na a matsain atsum a Ruhu, Ruhu da.

⁷ She vu yuwan asalama wan a na n damma nuwu, 'Ni i 'yuwan i ciga ąq̄ d̄ashi matsisan du.'

⁸ Upepu u tsu toni t̄ ubat̄ u na u cigai, waru vu tsu uwu t̄ ilama ya yi, agba vu reve ubat̄ u na wu ut̄ shi, agba vee reve ubat̄ u na wee tyo shi. Ne da u ri n̄ vuma na Ruhu matsain."

⁹ Reve Nikodimu ece, "Cine ili i ndolo yaa fara?"

¹⁰ Dada u usu niyi, "Avu manlu ma gbain ma da vu ri atsumā a Isra'ilala. Nye i zuwai vu kudai e reve ili i nda?

¹¹ N damma wu amayun, tsu yuwan t̄ adanshi e ili i na tsu revei, waru tsu damma t̄ ili i na tse enei ne esu ą tsu, n̄ ne suru i usu ili i na tsu damma ndu shi.

¹² N damma du t̄ adama e ili yu uvadi suru, agba i usu shi. Adama o ndolo yaa usu shi, ko n̄ n yuwaan du adanshi e ili i na i ri de zuva.

¹³ Amu da Mawun ma Vuma,† za na ut̄ zuva goon, agba ko za koto 'yawā de shi.

¹⁴ Cine Musa† 'yasaın yo vu rumushili atsumā o una, ♀ ne da fo a ciga a 'yuwan ąq̄ 'yasən Mawun ma Vuma,

¹⁵ tsara za na ushi niyi no okolo ą t̄ u tsurā wuma u babu ukotu.

¹⁶ "Adama e icigi i na Asulā a yuwayin uvadi, dada u cayi Mawun m̄ t̄ m̄ yi goon, adama a za na ushi niyi suru u kuwā wan, agba u tsurā wuma u babu ukotu.

¹⁷ Asula ą lyungu Mawun m̄ yi atsumā o uvadi tsara u kototo ama shi. Amma u lyungu yi t̄ adama u wawa ama.

¹⁸ Aa yuwaan aza a na a ushiyi Mawu'un uge'etosu shi. Amma a yuwaan t̄ de aza a na a

◊ 3:14 Mkc. 21:9.

ushi niyi shi uge'etosu, adama a na a zuwai okolo e le e ekere a Mawun mā tā mā Àsulà shi.

¹⁹ Apa ili i na i zuwai uge'etosu u ri lo adama e le: Ekan à tāwā tā àtsumà o uvadī, agba a ciga yi shi. Irumbu i da a cigai, adama a na linga le iwuya i da.

²⁰ Aza a na a yuwusan iwuya a 'yuwan tā ekan, waru a ciga a rawa ubātā we eka'an shi, adama a na a ciga vuma reve iwuya i na aa yuwusan shi.

²¹ Aza a na a yuwusan wuma wā àgbulà a tsu tāwā tā ubātā e ekan, ama suru à tsu reve tā a na a yuwusan ili i na Àsulà a cigai.”

Yahaya cuwa tā Yesu

²² Ana o kotoi ili i ndolo, reve Yesu no ojoro à yi à 'yāwā upasu wa Yahuda, ubātā u na u dānuyi obolo ne ele ne'en wa'a. Waru u yuwusaan tā ama urumbusu.

²³⁻²⁴ A mantsa'a koto à shi a zuwa Yahaya àtsumà o u'wa wa ali shi. U rumbusu tā ama a Ayino, adama a na mini mā àbundà mā dānà tā lo. (Ubātā' à u la'ashi alanga nā Salima shi.) Ama à 'yawusà tā ya'a yi, waru u rumbusu le tā.

²⁵ Atsuma o ojoro a Yahaya ozo o ro a uwa ta mawasan nā vuma va Isra'ilà ro adama à wuzà'u.

²⁶ Reve à 'yāwā a damma Yahaya, “Manlu, vuma na ve enei à mɓāngà mu Udolu wā Urdu, vuma na vu dammai àyi da Kristi Zamawawa, àyi fo u tā rumbusu ama. Waru ama suru à tā 'yawusà ya'a yi, agba à tāwā ubātā u tsu shi.”

²⁷ Avu u usu, “Vuma tsu tsurà tā ili i na Àsulà a ca niyi goon.

28 Aduyu uwwa taq ana n dammai, ‘Amu da Kristit Zamawawa'a shi, amma amu da za na Asula aq lyunguyi n lapula ure adama aq yi.’[◊]

29 Kasa'avu tsu 'yawaq taq ubaqta u na vali vu kasa'avu ri. I'utsaq i vali'i u tsu zangaqna taq obolo na ayi, na wu uwwa udyo waq yi. Amu i'utsaq i vali vu kasa'avu i da, n yuwan taq mazangaq ma abunda a na u lyuwai aci.

30 Ayi gba na a ciga a 'yuwan u dashishi, amu waru n jebushe.”

Za na tawai diga zuva

31 Reve Yahaya lyuwa elime na adanshi u damma, “Za na tawai diga zuva u la'a taq ama suru tsugbain. Za na tawai diga o uvadaq za vu uvadaq da, waru adanshi o uvadaq a da u ri a yan. Za na gba tawai diga zuva u la'a taq ama tsugbain suru.

32 U damma taq ili i na we enei ni ili i na wu uwmai, agba ama aq usu ili i na u dammai shi.

33 Vuma na ushiyi ikaka ya yi, u roco taq u usu taq ili i na Asula aq dammai amayun a da.

34 Vuma na Asula aq lyunguyi u tsu damma taq adanshi aq Asula, adama a na Asula aq ca yi taq ucira u Ruhu va yi tapu.

35 Dada u ciga taq Mawun lon, dada u ca niyi ucira a aci e ili suru.

36 Vuma na ushiyi Mawu'un u taq tsuraq wuma u babu ukotu, amma aza a na a yuwan tsutoni na Mawu'un shi, aq tsuraq wuma shi. Ama o ndolo aq taq danaq o sowuso atsumalimaq e ekere aq Asula babu ukotu.”

◊ **3:28** Yah. 1:23; Isha. 40:3.

4

Yesu yuwan tā adanshi nā ka va Samariya

¹ Yesu tsurusā tā aza a na ą ususu niyi reve u rumbusu le. Reve Afarishi a uwwa a na aza a na oo tono yi'i a la'a tā aza a Yahaya ąbunda.

² (Yesu rumbusu ama'a na aciyayi shi, amma ojoro ą yi a da u zuwai ą rumbusu le.)

³ Yesu reve tā a na Afarishi a uwwa tā adama ą yi, dada u lyawai Yahuda, reve u reme mmalu ą kāmbā Galili.

⁴ Ure'e wu utulai tā nu upasu wa Samariya.†

⁵ Ayi a mmalu upasu'u, ąvu u rawa lyuci na ą tsu de Saka, za na ri zuzu ni idā i na Yakubu cayi Isuhu mawun mā yi.

⁶ Urana ą tyo aci dada Yesu rawai ooko'o a Yakubu. Ąvu u kunā adama a mmalu ma alanga n na u yuwain, dada u dānuyi zuzu no ooko'o'o.

⁷⁻⁸ Ana ojoro ą yi a uwai ą lyuci a tsula ilyalya, ąvu ka va Samariya ro tāwā o ooko'o'o adama u kene mini. Dada Yesu damma niyi, “Ne'e mu mini n sowo.”

⁹ Reve u uwa asalama adama a na aza a Isra'ilā a tsu kiralai na ama a Samariya shi. Dada u damma niyi, “Ąvu vuma va Isra'ilā da, ąmu gba ka va Samariya da. Adama ą nye vaa pati mu mini mo oso?”

¹⁰ Ąvu u usu yi, “Vu reve ili i na Ąsulā a cigai u ca wu shi, waru vu reve vuma na aa patishi wu mini shi. Nā shi vu reve, vu shi ta pati mu mini ma wuma.”

¹¹ Ąvu u damma, “Zagbain, vu ri na aaguga shi, waru ooko'o'o u tā ąru'un. Te da vāq tsurā mini ma wuma'a?

¹² Akaya ą tsu Yakubut da k̄apaa ntsu ooko'o'o, reve ąyi na ama o u'wa ą yi ni inama ya aguba ya yi o sowo mini o ooko'o a nda. Vu la'a t̄ Yakubu tsugbain?"

¹³ Avu Yesu usu, "Za na suru sowoi mini mo ooko'o a nda u t̄ dashi uwua akuli.

¹⁴ Amma aza a na oo sowo mini ma na maa ca le ą dashi uwua akuli shi. Mini ma na maa ca le u to o'wo gashi lyusu mini pe ątsumaa e le, za na aa ca le mini ma wuma u na woo koto shi."

¹⁵ Reve u damma yi, "Zagbain, ca mu mini'i adama n dashi uwua akuli wan. Waru adama n dashi t̄awaa pa mekene ma mini wan."

¹⁶ Avu u damma yi, "Yawa vu de vali va wu ąvu i t̄awaa ra."

¹⁷ Reve u usu, "N ri na vali shi."

Avu Yesu usu, "Amayun a da a na vu dammai vu ri na vali shi.

¹⁸ Vo olo t̄ de ali o ton, agba za na vu ri nden na ayi gogo, vali va wu da shi. Vu damma mu t̄ amayun."

¹⁹ Reve u damma, "Zagbain, n reve t̄ ąvu vu-mavasula da.

²⁰ Nkaya n va n yuwaan t̄ Asula ąganda a Masasan ma Gerizim, agba ądu aza a Isra'il a i damma t̄ Urishelima da goon ubata u na aa yuwan ąganda."

²¹ Avu u damma yi, "Usu mu, ka, mantsa mo ta lo ą t̄awaa ana ama aa yuwaan Dada ąganda ko a masasan ma nda ko ątsumaa ą Urishelima shi.

²² Ądu aza a Samariya ke'en da i revei adama a za na yaa yuwusaan ąganda, ątsu gba aza a Isra'il a tsu reve t̄ ili ya ąbunda adama ą yi, adama a na

aza a Isra'ila a da aa damma cine Àsula aa wawusa ama.

²³ Mantsa mo tā lo à tawa, amayun, mantsa'a ma rawa tā de, ana Ruhu vā Àsula aa zuwa ama a yuwaan Àsula agàndà ununa ayi u ri. Ele da aza a na Dada cigai a yuwaan yi aganda.

²⁴ E tse ene Àsula shi, adama o ndolo aza a na a yuwaan yi agàndà na a 'yuwan a ciga a yuwaan yi nā yeni ye esu wan, amma Ạtsumà à ruhu na amayun."

²⁵ Avu ka'a u damma, "N reve tā a na Zamawawa ri lo à tawa. Ayi da za na à tsu dē Kristi. Nu u tāwa, u ta cuduwa tsu ili biti."

²⁶ Avu Yesu damma, "Amu, za na aa yuwusan adanshi gogo'o, amu da ayi."*◊

Ojoro à kamba tā o ooko'o

²⁷ A mantsa'a, reve ojoro e Yesu à kàmbushi, reve a uwa asalam a na a cina niyi a adanshi nā ka'a. Agba ko vuma tā gura ece ka'a, "Nye vu cigai?" shi. Ko e ece Yesu, "Nye i zuwai vaa yuwusan adanshi nā ayi?" shi.

²⁸ Avu ka'a u lyawa lo meden mā mini mā yi o ooko'o. Reve u kàmbà à lyuci dàdà u dammai ama suru,

²⁹ "Tàwai ye ene vuma na damma numu ili i na n yuwain dē suru! Ko u ta gura o'wo àyi da Kristi Zamawawa'a?"

³⁰ Reve o utā à lyuci à 'yàwà yà Yesu.

³¹ Ele Ạtsumà e ili i ndolo, àvu ojoro e Yesu a uwa a dansaa yi, "Manlu, yuwan ankuri, lyuwa ili i ro."

* ^{4:26} Aza a Isra'ila e reve tā danshi "àmu da" aala à Àsula a da. Pa nda Yesu to rocosu ka'a ayi da Zamawawa'a. ◊ ^{4:26} Mtà. 3:14.

³² Avu gba u damma le, “N taq ni ilyalya i na i revei shi.”

³³ Reve a uwa mecilei, “Vuma ro tawaaq yi taq de ni ilyalya?”

³⁴ Avu u damma, “Ya'qa va, nnaq n yuwan ili i na za na lyungu numu cigai n yuwan ili i taq i da ni ilyalya, waru ya'qa va nnaq n koto ulinga wa yi ili i taq i da ni ilyalya.

³⁵ I taq nu udammu, ‘Na a yuwan woto nashhi ama o to boloto a yuwan ugasa!’ Amma n ta dansaa du i kalyuwa mejegede, i te ene a na ishina i kutsai azama ugasa.

³⁶ Za na ri o ugasa u taq ushishi atsupu, waru u to bolotosu itana yu udfuma adama a wuma u na woo koto shi. Adama o ndolo a mantsa ma taq za vu ca'qan na za vu ugasa qa taq mazanga obolo.

³⁷ Pa nda udammu u nda amayun a da, ‘Vuma ro qa cu'usan, za ro waru o ugasa.’

³⁸ N lyungu du taq i gasa ili i na i lingai shi. Ozo o ro a da a yuwin uling'a, qadu gba avu i koso ulinga u le, waru reve i tsura akunda qa du.”

Ama a Samariya na abunda a ca taq okolo

³⁹ Reve ama a Samariya qa lyuci ndolo na abunda a ca Yesu okolo e le adama e ili i na ka'a u dammai, “U damma mu taq ili i na n yuwin de biti.”

⁴⁰ Ana aza a Samariya a rawai ya Yesu, reve a pati yi u danu ne ele, dada wa assai pe ayin e re.

⁴¹ Reve ama na abunda a ca okolo adama e ili i na u dammai.

⁴² Avu a damma ka'a, “Nu ufaru tsu ca taq Yesu okolo adama a adanshi qa wu, amma gogo tsu ca taq okolo adama a na tsu uwu niyi na aciyatsu.

Tsu reve tà a na vuma nda na amayun ayi da Zamawawa vu uvadi.”

*Yesu kàmbotoi mawun ma zàgbain gbaga
(Mat. 8:5-13; Luk. 7:1-10)*

⁴³ Ana a yuwain ayin e re'e, reve Yesu kàràqa à tyo Galili.

⁴⁴ (U damma tà de, a na vumavàsulà tsu tsuraà tsugbain à lyuci va yi shi.)

⁴⁵ Ana u rawai Galili, reve ama o upasu'u à ushi yi. E ene tà de ili i na u yuwain à Àbuki a Mapasa àtsumà à Ùrishelima adama a na à shi tà de fo.

⁴⁶ Ayi àtsumà à Galili, reve u kàmboà malyuci ma Kana ubàtà u na u kàmbotoi mini masayan. Vuma ro za tsugbain ubàtà u mogono tà nden à lyuci va Kafarnahum, ulobo wa yi u tu ubanakun.

⁴⁷ Ana wu uwwai a na Yesu utà tà diga Yahuda àvu u rawa Galili, àvu u rawa ya'à yi, àvu u pati yi u tàwà Kafarnahum u kàmboto mawun mà yi gbaga, adama a na mawu'un u shi a gan makuwaà.

⁴⁸ Àvu Yesu damma yi, “Na ye ene iroci yi ili ya asalama ni ili i sa' àvu shi, yaà usu shi.”

⁴⁹ Reve zàgbai'in u damma yi, “Manlu, tàwà kafu mawun mà và mà kuà shi.”

⁵⁰ Dada u damma niyi, “Wala à tyo o u'wa, mawun mà wu mà kuà shi.”

Reve vuma'a u usu ili i na Yesu damma niyi, àvu u kàràqa à tyo o u'wa.

⁵¹ Ayi à tyo, reve agbashi à yi a ga'aton yi àvu a damma yi, “Mawun mà wu mà bàruwà tà.”

⁵² Àvu we ece le mantsa ma na mawu'un u kàmboti gbaga, reve à usu, “Ubanaku'un u lyawa yi tà yon rumu tà vu urana.”

⁵³ Dada'a u reve tā a na nā rumu tā gan da Yesu dammai, "Mawun mā wu mā kuwā shi." Dada vuma'a na aza a na ā ri nden o u'wa wā yi suru a cayi Yesu okolo e le.

⁵⁴ Ayi da ulinga wa asalamat we ire u na Yesu yuwain a Galili ana wu utai Yahuda.

5

Yesu yuwain opocino urana wa Ashibi

¹ Ana ili i ndolo i kotoi, avu Yesu kāra a tyo Urishelima adama a abukit a aza a Isra'il o ro.

² Atsuma a lyuci'i, mabata ma na a tsu de Beteseda nā Tsu'aramat mā dānāt tā lo zuzu nu unantsu u na a tsu de Unantsu wi Ikyon. A yuwan tā kwa'a a mukisa n ton ukandaruwu a mabata'a.

³ A mukisa n ndolo, aza o ubanakun nā abunda a tsu dānusu tā lo, ozo o ro nrumbā n da, ozo o ro waru akutsum*a*, ozo o ro waru gba shi ozo o osowi a lipu. [A ta pura mantsa ma na malingata ma Asula mā lukutā mini'i]

⁴ adama a na mantsa a tyo mantsa malingata'a mā tsu cipa tā a mini'i, reve u lukutā yi. Nu u lukutā yi u koto, avu vuma na fara dasai pe reve u tsurā opocino a banakun na a damatosun yi suru.]*

⁵ Vuma ro dānāt tā lo ubanakun a'wan mata'atsu na kunla.

⁶ Yesu ene yi tā nven, avu u reve a na vuma ndolo jima tā ubanakun. Dada we ece niyi, "Vu ciga tā voo o'wo gbaga?"

⁷ Avu u usu, "Zagbain, u ri n yuwan shi, adama a na n ri nā za na ee shede mu a uwa a mini'i shi,

* ^{5:4} Akuci a atagada a ri nā guzu nda shi.

mantsa ma na ą lukutai mini. Ną n ciga ma'uwa
avu nanza fara uwaa mu.”

⁸ Reve u damma yi, “Yon mishin, vu tara aavalu
a wu, ąvu vu wala.”

⁹ Babu usan ąvu vuma'a u kambushi gbaga. Ąvu
u tara aavalu ą yi reve u kara.

Urana wa Ashibit u da ili i ndolo i farai.

¹⁰ Ana azgbain a Isra'ila e enei vuma ndolo na
aavalu a yi, dada a damma niyi, “Ana'an Ashibi a
da! Wilę u lyawa a na vuma ro a tanu aavalu ą yi
o urana wa Ashibi shi.”

¹¹ Avu u usu, “Vuma na kambato numu gbaga u
damma mu ta, ‘Tara aavalu ą wu, ąvu vu wala.’”

¹² Reve e ece yi, “Vuma ne da damma nuwu vu
yuwan cu'un vu ulinga u nda?”

¹³ Agba u reve ko vuma ne da kambato niyi
gbaga'a shi, adama a na ama ą dana ta lo ąbunda
lon, waru cina Yesu kara de sanyi.

¹⁴ A 'yawę de, ąvu Yesu ga'an ną vuma'a ą
Aa'isamapada ąvu u damma yi, “Kalyuwa, vo o'wo
ta gbaga gogo. Vu lyawa mayan mo unusu tsarę ili
i na i la'ai ili i nda i cina wu wan.”

¹⁵ Reve vuma'a u 'yawę u damma azgbain a na
Yesu da kambato niyi gbagba.

¹⁶ Adama o ndolo, reve azgbain a Isra'ila a fara
a casu Yesu ątsumalimę a na u ta yuwusan cu'un
vi ili i ndolo o urana wa Ashibi.

¹⁷ Avu gba Yesu damma le, “Kuci da Dada va
aa yuwusan ulinga, ne da fo maa lyuwa elime nu
ulinga.”

¹⁸ Adama o ndolo, ąvu azgbain a Isra'ila a
zamishi ure u na o una yi, adama a na u 'yuwain o
toni wilę wa Ashibi. Amma ili i na i la'ai uwuyanu

ayi da, u damma taq Asula a da Dada va yi, za na zuwa niyi wo o'woi unataq na Asula.

Dada ca taq Mawu'un ucira

¹⁹ Avu Yesu usu, "N damma du amayun, babu ili i na Mawun waa yuwan na aciyayi, amma ili i na we enei Dada a yuwusan, dada fo waa yuwusan. Ili i na Dada yuwain suru, dada fo Mawun u tsu yuwan goon.

²⁰ Dada u ciga taq Mawu'un, dada u roco niyi ili i na waa yuwusan suru. Waru u to roco yi ili i na i la'ai nda mgbain, tsaraq suru n du yo o'wo a asalama.

²¹ Cine Dada tsu 'yasan ama atsumaq a akwakwaq avu u ca le wuma, ne da fo Mawu'un waa ca aza a na u dangwai wuma.

²² Babu vuma na Dada u ge'etoi, amma u zuwa taq Mawu'un za vu uge'etosu wa ama suru.

²³ Dada ciga taq ama suru a ca Mawu'un tsugbain, cine a ca niyi tsugbain. Na ama a 'yuwan a ca Mawu'un tsugbain, unataq u da a na a 'yuwain a ca Dada za na lyungu niyi tsugbain.

²⁴ "Amayun a da maa dansaa du, vuma na uwmai ili i na n dammai avu u usu za na lyungu numu, u taq na wuma u babu ukotu. O kototo vuma ndolo shi, amma u pasa taq ukwaq a tyo wuma.

²⁵ Amayun a da maa dansaa du, mantsa mo ta lo a tawwa waru u taq pa ana akwakwaq aa uwua udyo u va Mawun ma Asula, aza a na a uwmai a taq tsuraq wuma.

²⁶ Dada da ri nu ucira u na waa ca wuma, waru u ca taq de Mawu'un cu'un vu ucira u ndolo.

27 Waru u ca taq de Mawu'un ucira u na wee ge'eto ama suru, adama a na ayi Mawun ma Vuma ma da.

28 "She yo o'wo a asalama adama a nda wan. Mantsa mo taq lo a tawana akwakwa atsuma a ason aa uwua udyo waq yi,

29 avu o utaq atsuma a ason. Aza a na a yuwain isa'ani a taq 'yon a tyo a wuma, aza a na gba a yuwain iwuya a taq 'yon a tyo ubataq u na oo kototo le."

Yesu Mawun ma Aṣula ma da

30 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, "Babu ili i na maa yuwan na aciyavaq. Dada da lyungu numu, ayi da waru za na roco numu cine mee ge'eto. N tsu ge'eto taq ulobonu, adama a na n ta yuwusan itoni naq ayi, waru n tsu yuwan ili i na maa uwuaa aciyavaq uyo'o shi.

31 "Naq amu da n yuwain adanshi adama a aciyavaq goon, babu za na aa zuwaa mu atsuvu.

32 Amma za na aa yuwusan adanshi adama a vaq taq lo, waru n reve taq adanshi adama a vaq amayun a da.

33 "I lyungu taq nlingata a 'yawaq ya Yahaya, avu gba u damma le amayun.

34 Ko na wo o'woi adanshi a vadilimaq o roco ko zane da n ri shi, amma n yuwaan du taq adanshi ne ele adama i tsuraq iwawi.

35 Yahaya ikanasa taq gashi fitila na a dabai, waru i zangana taq a na a ca ndu ekan a yi a mantsa wa'a.

36 "Amma ili i gbain i ro i taq lo i na i la'ai Yahaya i na yoo rocosu amayun adama a vaq. N ta yuwusan adama e ili i na Dada zuwa numu n yuwan! Ili i

nda suru i to rocosu a na Dada da za na lyungu numu.

³⁷ Dada na lyungu numu fo ta yuwusan adanshi adama ə va, agba koto yu uwua udyo ko ye ene yi shi.

³⁸ I zuwa adanshi a yi o okolo ə du shi, ayi da i zuwai ədu i kudai ə usu a na əmu da za na u lyunguyi.

³⁹ I te petelyuwushe ətsumə a Adanshi ə Əsulə a majiyan i tə tsurə wuma u babu ukotu. Adanshi ə Əsulə a nda waru u yuwan tə adanshi ə va!

⁴⁰ Suru nə ne i 'yuwan tə ə təwə ya' a va, tsərə n ca du wuma u babu ukotu.

⁴¹ "N ri e izami yi ica ya ama shi.

⁴² Amma n reve du tə. N reve tə ko vuma tə ətsumə ə du ciga Əsulə shi.

⁴³ N təwə tə ətsumə a ala a Dada, agba i usu mu shi. Agba i tsu usu tə ama a na ə təwai adama a aciyele.

⁴⁴ Vəni du i tsu ciga tə i tsurə ica ya aciyədu, agba i tsu yuwan ətyo a na yaa yuwan, tsərə i tsurə ica e ekere ə Əsulə goon shi. To, cine yəqə usu mu?

⁴⁵ "Agba əmu da məqə 'yəwə na adanshi ə du ubətə wa Dada shi. Musa da əqə 'yəwə na adanshi ə du! Ee, Musa za na yaa zuwusa okolo waa kamba du.

⁴⁶ Musa dana tə adama ə va. Ni i shi i usu Musa, i shi tə usu mu.

⁴⁷ Ni i usu ili i na Musa danai shi, to, cine yaa usu ili i na n dammai?"

6

*Yesu lyuwato tə ama ukpakukupa uto
(Mat. 14:13-21; Mak. 6:30-44; Luk. 9:10-17)*

¹ Ana ili i ndolo i farai, (avu Yesu kara a tyo upasalai u Mala ma Galili (za na a tsu de Mala ma Tibariya).

² Abajini o obolo o toni yi ta, adama a na e ene yi ta de ana u yuwain iroci yi ili ya asalama, ana u kambatoi aza o ubanakun gbaga.

³⁻⁴ Mantsa ma Abuki a Mapasa ma aza a Isra'ila ma yuwan ta zuzu, avu Yesu 'yawaq a masasan obolo no ojoro a yi, reve a danu.

⁵ Ana Yesu enei abajini o obolo a ama a tawa ubata wa yi, reve we ece Filibu, "Te da tsaa tsura ilyalya i na tsaa lyuwato ama a nda?"

⁶ (Yesu ece ta Filibu yeci i nda, tsara u lyungwa yi, adama a na u reve ta de ili i na waa yuwan.)

⁷ Avu Filibu usu, "Ikebe yu ulivu ukpakure (200)* aa gura tsula ilyalya i na za suru a lyuwa ko ke'en shi."

⁸ Atsuma o ojoro a yi, reve Andarawu mawun ma anawu ma Bituru ma damma,

⁹ "Apa ulobo u ro za na ri no opopofu a yitabot o ton na mugula mu u'yewu n re. Agba ko cine a yuwin aa rawa le shi."

¹⁰ Avu Yesu damma le, "Dammai ama'a a danu." Ubata'a u dan a ta na anlya o utanu lon. Ali ukpakukupa uton (5,000) u da a danuyi ubata u ndolo'o.

¹¹ Reve Yesu tara opopofu'u, avu u godyoo Asula adama a na u ca nle. Avu u ca e ne'eshen ali a na a ri lo nden. Ne da fo u yuwin na mugula'a, hali suru nle a tama a cuwan.

* **6:7** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsuheleni ayi da "dinari ukpakure (200)." Kalyuwa Ucuduwi wi "Ikebe."

¹² Ana a tamai ą cuwaın, dada u dammai ojoro ą yi, “Bolotoi akapi a na a buwai. She tsu lungusai ko ili wan.”

¹³ Dada o bolotoi akapi o opopofu a yitabo a na a buwai, ąvu o shiton asaka kupa ne ejere.

¹⁴ Ana ama e enei ili ya asalama i na Yesu yuwain, reve a damma, “Amayun, ąyi dada Vu-mavasula langa na ri lo ą tawa atsumą o uvadi.”

¹⁵ Yesu reve ta a na ama ą ri e ifobi tsara ą tawa a kambato yi wo o'wo mogono me le nu ucira, dada gba u karaı ą tyo a agadı ąyi ą nde'en.

Yesu wala ta ą mini

(Mat. 14:22-33; Mak. 6:45-52)

¹⁶ Ana urana u riyai, reve ojoro ą yi ą kara ą cipa zala mala.

¹⁷ Ana ubata u rumbanai, agba babu Yesu tawa ubata u le. Ąvu a uwa a wantsun adama a pasalai ą tyo Kafarnahum.

¹⁸ A mantsa mo ndolo abajini o upepu a lapusa ta, ąvu u yuwusan abajini abajini e ikedu i mala.

¹⁹ Ana ojoro ą luwai ą tyo e memere ma mala'a,[†] ąvu e ene Yesu a mmalu zuva mini. Ąvu u lyuwa elime na mmalu ą tyo ubata u na ą ri, dada a uwu wovon lon.

²⁰ Dada u damma nle, “Amu da. She yu uwu wovon wan.”

²¹ Ąvu ą shi a ciga a tara yi a wantsun. Babu usan, ąvu wantsu'un u rawa ubata u na a cigai ą tyo.

²² Ana usana u tawai, ama a na a buwai upasu u ndede e reve ta a na wantsun u ta u da u shi de.

[†] **6:19** Ąyi ubata'ą u damma ta, “mili ta'atsu ko ąza ą nashi.” Mili ta'atsu ko nashi unata u da u ri na kilomita ton ko talı.

E reve tā a na Yesu uwai pe a wantsu'un obolo no ojoro ā yi shi, amma ā kārātā a lyawa yi.

²³ Antsun o ro o utā tā de a lyuci va Tibariya, āvu e isawan zuzu nu ubātā u na Zaghain godyoyi Āsula adama o opopofu a na ama a tamai.

²⁴ Ana obolo a ama e enei de Yesu shi, ko e enei de ojoro ā yi shi, āvu a uwa a antsun a pasa ā tyo ā mābangā ma Kafarnahum tsāra a zami yi.

Yesu da opopofu a wuma

²⁵ Ana ā 'yawāi a cina niyi āe, reve e ece yi, "Manlu, cine vu yuwain dada vu rawushi pa nda?"

²⁶ Dada Yesu usuyi, "Amayun a da maa dansaa du, i te izami i vā adama a na i tamai opopofu hali i cuwāin. Agba i ri e izami i vā adama a na ye enei iroci yi ili ya asalama i vā shi.

²⁷ She i zuwa ucira u du e izami yi ilyalya i na yaa lāngā wan. Amma, i zuwa ucira u du e izami yi ilyalya i na yaa ca wuma u babu ukotu. Āy*i* dada ilyalya i na Mawun ma Vuma maa ca du, adama a na Dada Āsula o roco tā u usu tā Mawu'un."

²⁸ Dada e ece niyi, "Nye i da Āsula a ciga ntsu tsu yuwan?"

²⁹ Reve u usu, "Apa ili i na Āsula a ciga ndu i yuwan: I usu vuma na u lyunguyi."

³⁰ Āvu a damma, "Nā vu ciga tsu usu wu, yuwaan tsu ili ya asalama. Nye vaa yuwaan tsu?"

³¹ Nkaya n tsu n tama tā manat ātsumā o una. A dana yi tā pe ātsumā a Adanshi ā Āsula, 'U ca tsu tā opopofu diga zuva tsāra tsu tama.' " ◊

³² Reve Yesu damma, "Amayun a da maa dansaa du, Musa da za na ca ndu opopofu diga zuva shi.

◊ 6:31 Mtā. 16:4-15.

Dada va da za na aa casu opopofu a amayun diga zuva.

³³ Waru opopofu a na Asula a cayi, ayi dada za na tawai diga zuva reve u ca uvadi wuma.”

³⁴ Reve ama'a qu usu, “Zagbain, ca tsu opopofu o ndolo kuci.”

³⁵ Dada Yesu dammai, “Amu da opopofu a na a tsu ca wuma. Vuma na tawai ubata u va suru waqa dana na ambulu shi, waru za na usu numu suru waa uwua akuli shi.

³⁶ N damma du ta de ye ene mu ta, agba suru na ne i usu mu shi.

³⁷ Dada ca mu ta ama qu va, suru nle qu tawa ya'qa va, agba maa 'yuwan le shi.

³⁸ N cipa ta diga zuva tsara n yuwan ili i na Asula a cigai n yuwan, agba ili i na n cigai shi.

³⁹ Apa ili i na za na lyungu numu ciga numu n yuwan: N ciga n 'yuwan n lamba ko vuma ta atsuma a aza a na Asula a ca numu wan, n ciga n 'yuwan n 'yasan le o urana wu ukosu.

⁴⁰ Aza a na e enei Mawu'un, avu qu usu yi qu ta tsura wuma u babu ukotu, waru n ta 'yasan le o urana wu ukosu. Ayi da ili i na Dada va cigai.”

⁴¹ Avu ama a uwa a yuwusan adanshawuya a aci qu yi, adama a na u dammai, “Amu da opopofu a na qu cipai diga zuva.”

⁴² Avu a damma, “Ayi nda ayi da Yesu, ulobo wa Isuhu. Tsu reve ta dada na mma va yi. Cine waa damma, ‘N cipa ta diga zuva?’ ”

⁴³ Dada Yesu aa damma, “Lyawai adanshawuya.

⁴⁴ Dada da za na lyungu numu. Babu za na aqu tawa ubata u va, she na Dada de yi qu tyo ya'qa va, waru n ta 'yasan vuma ndolo o urana wu ukosu.

⁴⁵ Amasula a dana ta, ‘Asulə o to rito le suru.’ ◇
 Za na zuwayi Dada atsuvu, əvu u rito ili i na woo ritosu yi, u ta təwa ya'ə va.

⁴⁶ Babu za na enei de Dada, she əmu za na Asulə a lyunguyi. Əmu da ə nde'en goon me ene niyi.

⁴⁷ “N ta dansaa du amayun, za na usu numu suru u ta nə wuma u babu ukotu.

⁴⁸ Əmu da opopofu a na a tsu ca wuma.

⁴⁹ Nkaya n du n tama tə manat o ogozo, ə tyo de reve ə kuwa.

⁵⁰ Apa nda opopofu a na ə cipai diga zuva ə tyo o uvadî. Vuma na tamai opopofu a nda wəqə kuwa shi suru suru.

⁵¹ Əmu da opopofu a na a tsu ca wuma, za na cipai diga zuva. Vuma na tamai opopofu a nda suru wəqə kuwa shi. Opopofu a na maa ca du lipu və da, za na maa ca tsərə ama o uvadî ə tsurə wuma.”

⁵² Avu aza a Isra'il a uwa mawasan vani le, adansa, “Cine tsa da vuma nda a ca tsu lipu və yi tsu tama?”

⁵³ Avu Yesu usu le, “N damma du amayun, ni i tama lipu Mawun ma Vuma waru i sowo mpasa mə yi shi, yəqə tsurə wuma u babu ukotu shi.

⁵⁴ Aza a na a tamai lipu və waru o sowoi mpasa n və, ə tə tsurə wuma u babu ukotu, waru n ta 'yəsan le o urana wu ukosu.

⁵⁵ Lipu və ilyalya ya amayun i da, waru mpasa n və ili yo oso ya amayun i da.

⁵⁶ Aza a na a tamai lipu və waru o sowoi mpasa n və o to obolo nə əmu, waru amu n to obolo ne ele.

⁵⁷ Dada və za nə ri wuma də lyungu numu, əmu fo n tə wuma adama e ili i na Dada və yuwain.

◇ 6:45 Isha. 54:13.

Adama o ndolo, za na tama numu ta yuwan wuma adama e ili i na n yuwain.

⁵⁸ Amu da opopofu a amayun a na a cipai diga zuva. Vuma na tamai opopofu a nda suru, u taq tsuraq wuma u babu ukotu. Agba waq kuwaq cine nkaya n du n kuwaq shi, ko na a tamai mana.”†

⁵⁹ Yesu yuwan taq adanshi a nda suru ayi pe a yuwan uritosu atsumaq a aq'isaq a Kafarnahum.

Ama na abunda a lyawa taq itoni ya Yesu

⁶⁰ Ana aza a na oo tono Yesu a uwai ne, avu a damma, “Ili i nda i tu usaq u na vuma ee reve. Cine ama aq usu adanshi a nda?”

⁶¹ Yesu reve taq a ta adanshawuya. Dada we ecei, “Ili i nda u baqlaq du taq?

⁶² To nye yaa jiyan naq ye ene mu, Mawun ma Vuma, a kaqmbaq zuva waru?

⁶³ Ruhu da tsu ca wuma u babu ukotu. Ucira u vuma waa gura yuwan ili shi. Adanshi a na n yuwain da a zuwa ndu i tsuraq Ruhu vaq Asqulaq, za na tsu ca wuma.

⁶⁴ Agba ozo o ro aq du a ca okolo shi.” (O ufaru, Yesu reve taq de aza a na a cayi okolo shi, naq vuma na aa wina yi.)

⁶⁵ Reve Yesu damma, “Adama o ndolo a da n dammai, ‘Naq Dada taqwaq naq vuma ubaqtaq u vaq shi, vuma ndolo waa gura taqwaq shi.’ ”

⁶⁶ Adama e ili i na Yesu dammai, dada aza a na oo tono yi naq abundaq a vadai, avu a lyawa itoni ya yi.

⁶⁷ Dada we ecei Kupanejere'e, “Adu fo i ta ciga i kaqra?”

68 Reve Simo Bituru usu yi, “Zagbain, ya zane da tsaq̄ tyo? Vu t̄ ni idanshi i na itsu ca wuma u babu ukotu.

69 Tsu ca t̄ okolo, waru tsu reve t̄ a na ̄vu da Za va Akiza v̄ Aṣulā'ā.”

70 Reve Yesu usu, “N dangwa du t̄ Kupanejere.† Agba za t̄ ̄tsumā ̄ du Mekerencesu ma da!”

71 Yahuza ulobo w̄ Simo Iskariyoti da Yesu yuwusain adanshi a aci a yi. A tyo o ukosu u ta wina Yesu, ko na wo o'woi za t̄ da ̄tsumā a Kupanejere'e.

7

Muwun m̄ ̄nawu m̄ Yesu n usu ili i na u dammai shi

1 Ana ili i ndolo i kotoi, ̄vu Yesu garasa upasu w̄ Galili, adama a na u ciga u 'yāwā upasu wa Yahuda shi, adama a na azagbain a Isra'il a ciga t̄ o una yi.

2 A mantsa'a Abuki o Ogodo o Ucuwusan* a aza a Isra'il a yuwan t̄ zuzu.

3 Dada muwun m̄ ̄nawu m̄ yi n damma niyi, “Vu lyawa ubat̄ u nda reve vu kārā ̄ tyo Yahuda, tsarā aza a na oo tono wu e ene ili ya asalama i na vaa yuwusan.

* **7:2** A Abuki o Ogodo o Ucuwusan, aza a Isra'il a tsu yuwan t̄ mazanḡ adama a na o kotoi ugasa. A tsu yuwan t̄ ogodo o ro lo a na aa dana a danu pe ajuma a ta. Ne da a tsu cuwan n̄ cine nkaya n̄ le n̄ dānuyi o ogodo a mantsa ma na ̄ dānai a agar a ̄tsumā o una a'wan amunga kafu a uwa e ida i na Aṣulā a yuwaan nle nzuwulai.

⁴ Vuma na cigai ama suru e reve ili i na waa yuwusan, u tsu pa'aton aciyayi shi. Ną vaa yuwusan cu'un vi ili i nda, to, utaq aciyawu a alanga eteshe."

⁵ Ko muwun mą ąnawu n usu shi.

⁶ Dada Yesu damma nle, "Gogo da mantsa ma na mąq kąra shi. Amma ya'q du, mantsa suru wuntsaa du ta.

⁷ Ama o uvadı u nda aa 'yuwan du shi. A 'yuwan mu tą adama a na n damma nle a ta yuwusan ili i iwuya.

⁸ 'Yoyin i kąra a 'yawą ubatę wą abuki. N ri ufobu u na mąq 'yawą de shi, adama a na mantsa mą vą koto ma yuwan shi."

⁹ Ana Yesu dammai tsundolo, avu wi isawan pe ątsumą a Galili.

Yesu yuwan ta uritosu a Aa'isamapada

¹⁰ Ana muwun mą anawu n karai a tyo ubatę wą abuki'i, ayi fo u 'yawą tą de usokowu, u 'yawą a alanga e eteshe shi.

¹¹ Azagbain a Isra'il a ciga tą e ene yi ubatę wą abuki'i, dada a lyuwai elime ną yeci adansa, "Te da gba u ri?"

¹² Ątsumą o obolo'o, ama ną abunda a yuwusan tą adanshi ną yemenu a aci e Yesu. Ozo o ro a damma a na, "Vuma vą ąbulę da."

Ozo o ro gba a damma, "Ama a da waa yuwusaan epen."

¹³ Babu vuma na yuwain adanshi a yi a alanga e eteshe, adama a na a ta uwuwusa wovon wa azagbain a Isra'il a.

14 O urana wā nāshi wā abuki'i,[†] Yesu 'yāwā tā a Aā'isamapada, əvu u reme uritosu.

15 Aza a Isra'il a yuwan tā asalama hali a damma, "Koto vuma nda dānu e ekere a manlu shi. Cine tsa da u yuwan u revei ili i nda nā əbunda tsunda?"

16 Dada Yesu usuyi, "Ili i na moo ritosu ya'a vā da wu utāi shi, amma Əsulə a na ə lyungu numu, əyi da u ca numu ele.

17 Na ama a dangwa a yuwan ili i na Əsulə a cigai, e te reve uritosu u vā ubatā wā Əsulə u da wu utāi, amma ya'a vā da shi.

18 Ama a na aa yuwusan uritosu wi ili ya aciyele, e te izami yi ica e ekere a ama. Amma vuma na cigai akapi a cuwa za na lyungu niyi, amayun a da u tsu damma. U tsu yuwan open shi, ko ke'en.

19 Musa ca du tā Wilā'a, agba babu za na kuru niyi. Nye i zuwai i cigai yu una mu?"

20 Reve ama'a ə usu, "Vu tā no otoni ə lima! Nan zane da gba a cigai o una wū?"

21 Dada Yesu usu nle, "N yuwan tā ili ya asalama i tā, əvu suru ndu i kārā a asalama.

22 Musa damma du tā i pada muwun n du uryumbu. (Nkaya n du n da n farai ulinga u ndolo, Musa da shi). I tsu pada tā mawun uryumbu, ko urana wa Ashibi u da.

23 Ayi da nda i tsu pada tā mawun uryumbu o urana wa Ashibi adama i kuru Wilā wa Musa. To, adama ə nye i ri o upan nā əmu a na n kāmbātoi vuma ro gbaga o urana wa Ashibi?

[†] **7:14** Rana kunlā vu ukosu vā Əbuki O Oogodo o Ucuwusan a da.

²⁴ I lyawa uge'etosu adama a na ye enei cine ili i rotsoi. I yuwan uge'etosu wi ili i na ye enei amayun.”

Yesu Kristi Zamawawa da?

²⁵ A mantsa mo ndolo, (avu ama ɿ Urishelima o ro a dammulai, “Vuma na azagbain a cigai o una dada nda.

²⁶ Agba u ta yuwusan uritosu ubatà u na ama e ene yi waru a uwu yi, agba babu vuma na putsaa niyi. She damma azagbagbain ɿ usu tà a na ayi Zamawawa da na amayun.

²⁷ Amma tsu reve tà lyuci vuma nda'a. Agba na Zamawawa va amayun tàwà, babu za na ee reve ubatà u na wu utài.”

²⁸ Yesu pe a yuwusan uritosu ɿ Aà'isamapada, dada u 'yasain udyo, “Ee, i reve mu tà, waru i reve tà lyuci và. Amu da n lyunguyi aciyavà shi. Za na lyungu numu za va amayun da, agba i reve yi shi.

²⁹ Amma ɿmu n reve yi tà, adama a na mu utàtà ubatà u na u ri, ayi da waru u lyungu numu.”

³⁰ Ana u dammai ili i nda, ɿvu ama ɿ shi a ciga e reme yi. Agba ɿ tsuraà vuma na gura ju'wan niyi shi, adama a na mantsa mo koto ma rawa shi.

³¹ Ama nà ɿbundà ɿ usu tà Yesu. Dada a dammai, “Nà Zamawawa u tàwà, u ta gura yuwan ili ya asalama i na i la'ai ili i na vuma nda aa yuwusan?”

A lyungu tà adugari e reme Yesu

³² Ana Afarishi a uwai obolo a adanshi adama e Yesu, reve ele obolo nà nan ganu a gbagbain ɿ lyungu ɿdugari ɿ Aà'isamapada e reme yi.

³³ Avu Yesu damma, “N tà dana obolo nà adu woto meketeci, avu n kambà ɿ tyo ubatà wu za na lyungu numu.

34 A mantsa mo ndolo, i ta zami mu, agba yaaq tsura mu shi. Agba yaa gura 'yawa ubata u na n ri shi."

35 Avu azagbain a Isra'ila a dammulai vani le, "Ubata u ne u da vuma nda cigai u 'yawa hali na tsaa zami yi agba tsee ene yi shi? U ta 'yawa e ilyuci ilyuci yaq Helenit ubata u na ama aq tsu aq ri nden tsara u rito Nhelenit n na n ri de?

36 Nye i da waa yuwusan majiyan ana u dammai, 'I ta zami mu, agba yaaq tsura mu shi', waru 'Yaa gura 'yawa ubata u na n ri shi'?"

Mini ma na ma tsu ca wuma

37 O urana wu ukosu waq abuki'i, za na ayi da abajini o urana, avu Yesu 'yon mishin dada wu utayi udyo zuva, "Vuma na aa uwuusa akuli biti u tawa ubata u va, reve u sowo.

38 Cine Adanshi aq Asulat a dammai, 'Vuma na usu numu suru, dolu na tsu casu mini ma wuma ma ta danq oo utusa atsuma aq yi.' "‡

39 Yesu yuwan ta adanshi adama aq Ruhu va Akiza. Koto Asula a ca Ruhu'u shi, adama a na koto u 'yasan Yesu avu u ca yi tsugbain shi. Agba aq tyo o ukosu, aza a na aq usuyi Yesu aq tsura ta Ruhu'u.

Mawasan adama e Yesu

40 Ana ama a uwai adanshi e Yesu, dada ozo o ro e le a dammai, "Ili i ro yi lo shi, vuma nda'a Vumavasula langa va amayun da."

41 Ozo o ro gba a damma, "Ayi da Kristi Zamawawa'a."

‡ **7:38** Izk. 47:1; Zak. 14:8. Re re ta lo na aa gura jiyan ko zane da mini mo utai yaq yi. 1) za vi itoni na 2) Yesu, ufaru wi iwawi.

Reve gba ozo o ro a damma, “Kristi Zamawawa oo uta diga Galili shi.

⁴² Adanshi a Asulà a damma tå Kristi Zamawawa to uta o ugundo u Mogono Dàwuda waru a ta matsan yi Batalami, lyuci na Dàwuda dñai nden.” ◊

⁴³ Obolo a ama'a e ne'eshen tå ure adama e Yesu.

⁴⁴ Ozo o ro atsumà e le a shi tå a ciga e reme Yesu, amma babu za na gura ju'wan niyi.

Azagbain a 'yuwan tå a usu Yesu

⁴⁵ Avu ądugari'i a kàmbà ubatà u nan ganu a gbagbaint na Afarishi, aza a na e ece nle, “Nye i zuwai i tawai na Yesu pa shi?”

⁴⁶ Reve a usu, “Koto a tsurà vuma na dammai ili i na vuma nda dammai shi!”

⁴⁷ Dada Afarishi a usuyi, “Hali na ądu fo Yesu pusàn du tå ana?

⁴⁸ Ko ganu gbain ko Mafarishi mä tå atsuma a tsu a usu yi shi!

⁴⁹ Obolo a ama a nda koto e reve Wilà wa Musa shi. Asulà yuwaan le tå una!”

⁵⁰ Nikodimu Mafarishi mä dñaq tå lo, vuma na shi 'yawai ya Yesu nu ufaru tsara we ene yi. U damma le tå,

⁵¹ “Wilà u tsu u lyawa tsu tsu kototo ama babu tsu uwua ili ya aguji i le shi. Uri ulobonu tsu ge'eto nle babu na tsu revei unusu u na a yuwain shi.”

⁵² Dada ele a dammai, “Upasu wà Galili u da vu utai fo? Kalyuwà Adanshi a Asulà ulobonu, vu te reve babu vumavasula na oo uta diga Galili.”

[

◊ ^{7:42} 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2.

53 Ne da iñolo'o i kotoi, ȝvu ama e bete'we a tyo a 'wa le.

8

E reme t̄ aashakala

1 Yesu gba u k̄ar̄a t̄ a tyo a Masasan m̄ Zetun.

2 Ana usana u tawai, reve u 'yāwisa a Aa'isamapada na wasasa. Ama suru a t̄awa t̄ ubāta u na u ri, ȝvu u d̄anu u k̄ar̄a o ritosu le.

3 Reve munlu n Wilā na Afarishi a t̄awa na ka na e remei e tsipere. ȝVu a zuwa yi wi isawan e memere ma amā.

4 ȝVu a damma, “Manlu, ka nda e reme yi t̄ a ȝtsumā e tsipere.

5 Wilā wa Musa u rito tsu t̄ a na cu'un vu ka ndolo suru a vara yi na atali o una yi! ȝVu gba nye vu dammai?”

6 A yuwan yi t̄ a cu'un yeci i ndolo ts̄ara a lyungwā yi, waru e reme yi nu unusu.

Reve u k̄adato reve u yuwan idana e ida na aakatsu a yi.

7 ȝVu a yuwisan yi yeci adama a ka'a, a tyo o ukosu ȝvu u gaduwa dada u damma nle, “Nā vuma ro ȝtsumā a du koto u yuwan unusu shi, lyawa wo o'wo za na aa fara vara yi na aatali.”

8 ȝVu u k̄adatowisa u yuwan idana e ida.

9 Ana a uwai ne, reve e bete'we ȝza a ta ta. Aza a kpakpara da a fara k̄ar̄ai. A tyo o ukosu Yesu da na ka'a a buwai lo goon no obolo'o.

10 ȝVu u gaduwsa dada we ecei ka'a, “Te gba ama'a? Vuma ro buwa lo a na wee ge'eto wu shi?”

11 Reve u usu, “Manlu, ko vuma buwa pa shi.”

Dada u damma niyi, “To, ko ɣamu moo kototo wushi. Wala, agba she vu dàshi yuwan unusu wan.”]*

Yesu da ekan o uvadî

¹² A tyo de, ɣvu Yesu damma ama'a, “Amu da maa casu ama o uvadî ekan. Vuma na kuru numu suru u tâ tsurâ ekan a na a tsu ca wuma, waru waa wala ɣtsumâ e irumbu shi.”

¹³ Reve Afarishi a damma yi, “Ana vaa yuwusan adanshi a aciyâwu, ɣvu da goon vaa dansa a na ili i nda amayun a da. Tsu usu ili i na vu dammai shi.”

¹⁴ Reve u usu, “Ee, n ta dansa ili i nda adama a aciyavâ, amma waru amayun a da. N reve tâ ubâta u na mu utâi, waru n reve tâ ubâta u na mee tyo. Ʉdu gba i reve ubâta u na mu utâi nu ubâta u na mee tyo shi.

¹⁵ Ʉdu da yee ge'etosu cine vadilimâ ee ge'etosu. Amu gba mee ge'etosu vuma shi.

¹⁶ Agba ko nã n ge'eto, ure u na mee ge'etosu amayun a da, adama a na ɣamu da a nde'en shi. Dada na lyungu numu to obolo nã ɣamu.

¹⁷ Wilâ u du u damma tâ, na ama e re a yuwan adanshi a tâ adama e ili i ro, i ciga i 'yuwan i usu ili i na a dammai.

¹⁸ Amu da vuma na yuwain adanshi adama a aciyavâ, waru Dada na lyungu numu ta yuwusan adanshi a aci a va.”

¹⁹ Reve e ece, “Te da dada vâ wu?”

Ʉvu u usu, “I reve mu shi, agba i reve Dada vâ shi. Ni i shi i reve mu, i shi te reve Dada vâ fo.”

²⁰ U damma tâ ili i nda suru a mantsa ma na u yuwusain uritosu a Aa'lisamapada, zuzu nu ubâta

* **8:11** Akuci a aatagada a ri nã guzu nda shi.

u na a shi a zuwusa ikebe. Agba babu za na reme niyi, adama a na mantsa m̄a yi ma buwai.

Yaa 'yawa ubat̄a u na mee tyo shi

²¹ Yesu dammisa t̄ Afarishi'i, "N t̄ k̄ar̄a n lyawa d̄u, i ta zami mu, ne da waru yaa lyuwa elime nu unusu u d̄u, reve i kuw̄a. Yaa 'yaw̄a ubat̄a u na mee tyo shi."

²² Avu azagbain a Isra'il a damma, "U damma t̄ tsaā 'yaw̄a ubat̄a u na wee tyo shi. U ta a majiyan wu una aciyayi?"

²³ Reve u damma, "Adu ama o uvad̄i a na a ri zala da, agba ̄amu o uvad̄i wa zuva u da n ri. Adu ̄az̄a o uvad̄i a nda a da, agba ̄amu za vu uvad̄i u nda u da n ri shi.

²⁴ Ayi da i zuwai n damma nd̄u i t̄ kuw̄a obolo nu unusu u na yaa yuwusan. Nni i 'yuwan a usu a na ̄amu dada[†] za na n dammai n ri, babu ili i ro i t̄ kuw̄a ̄atsum̄a a nusu d̄u."

²⁵ Reve e ece, "Avu gba zane da vu ri?"

Avu u usu, "Amu da vuma na n tsu dansaa d̄u n ri.

²⁶ N t̄ ni ili i na maa damma aci a d̄u, waru ni ili ya ̄abunda i na mee ge'eto a aci a d̄u. Amma maa damma ili i na n ri ne ele shi. Adama a na za na lyungu numu amayun a da u tsu dansa kuci, waru n damma t̄ ̄az̄a o uvad̄i ili i na u damma numu goon."

²⁷ Ama e reve a na waa dansaa le adama a Dada'a shi.

²⁸ Adama o ndolo a da u damma nle, "Ni i 'yaṣan Mawun ma Vuma zuva va akpata,[†] i t̄ reve a na

[†] **8:24** Aza a Isra'il a e reve t̄ danshi "̄amu da" aala a Asula a da. Adama o ndolo a tara t̄ Yesu de t̄ aciyayi Asula. [◊] **8:24** Mt̄. 3:14.

amu dada za na maa dansaa du n ri. I reve waru n tsu yuwan ili nu ucira u va shi. Ili i na Dada va ritu numu da goon n tsu damma.

²⁹ Za na lyungu numu to obolo na amu. Koto u kara u lyawa mu a nde'en shi, kuci da waru n tsu yuwan ili i na waa uwua uyo'o u va."

³⁰ Ama a abunda a na a uwai ili i na Yesu dammai, a usu yi ta.

Amayun a ta bada wu

³¹ Avu Yesu damma aza a na a usu niyi, "Ni i lyuwa elime ni itoni yu uritosu u va aza e itoni ya amayun a da i ri.

³² Ne da yee reve amayun, waru amayu'un u ta bada du."

³³ Reve a usu, "Atsu muwun n tsukaya ma Ibrahim n da, koto tso o'wo agbashi a ama o ro shi. Cine vu dammai a ta bada tsu?"

³⁴ Reve u usu, "N damma du amayun, vuma na yuwin unusu suru aagbashi o unusu a da.

³⁵ Aagbashi a tsu danu o u'wa wu zaghain suru suru shi, amma ulobo wu u'wa kuci o u'wa wa dada va yi da u tsu dana.

³⁶ Adama o ndolo na Mawun u bada du, i to o'wo faan na amayun.

³⁷ N reve ta a na adu muwun n tsukaya ma Ibrahim n da, agba i ciga ta yu una mu adama a na i usuyi uritosu u va shi.

³⁸ N ta dansaa du ili i na Dada va roco numu, agba i ta yuwusan ili i na dada du damma ndu."

³⁹ Reve a usu, "Ibrahim da dada tsu."

Avu u damma, "Na adu muwun ma Ibrahim n da na amayun, i ta yuwan ili i na Ibrahim yuwin.

40 Amayun a da maa dansaa du, amayun e ili i na mu uwai ubata wa Asulaa, adu da nda gba i cigai yu una mu. Ibrahim aa yuwan cu'un vi ili i ndolo shi.

41 Agba adu i ta yuwusan ili i na dada du yuwan foyi.”

Reve a usu, “Atsu agirutu a da shi! Asulaa a da Dada va amayun tsu.”

42 Avu u damma le, “Na Asulaa a da Dada du, i shi ta ciga mu, adama a na n tawa ta ubata u du diga a Asulaa. Agba amu da n tawatoyi aciyava shi, ayi da u lyungu numu.

43 I reve ili i na n damma ndu shi, adama a na i usuyi uritosu u va shi.

44 Mekerenesu ma da dada du, i tsu yuwan ta ili i na u cigai foyi. Diga o ufaru za mona da waru za ve open da. Babu ili ya amayun a aci a yi. Ili ya aciyayi a da u tsu yuwan adanshi, waru ili i na u dammai suru open a da. Za ve open da goon shi, amma waru dada ve open da.

45 Amma amayun a da maa dansaa du, ayi da waru ili i na i zuwai i usu numu shi.

46 Atsuma a du, zane da na amayun aa gura reme mu nu unusu? Waru ana maa dansaa du amayun, nye i zuwai i usuyi shi?

47 Vuma na Asulaa a da Dada va yi, u tsu zuwa ta atsvu a Adanshi a Asulaa. Adu gba aza a Asulaa a da shi, ayi da i zuwai i zuwai atsvu a du shi.”

Yesu la'a ta Ibrahim

48 Avu aza a Isra'il a usu, “Tsu ta mejege na tsu

damma ɖvu vuma va Samariya‡† da, waru vu t̄
no otoni a lim̄ ɖtsum̄ ɖ wu!”

⁴⁹ Reve Yesu usu, “N ri no otoni a lim̄ shi. N ca ta
Dada v̄a tsugbain, ɖvu i 'yuwan a ca mu tsugbain.

⁵⁰ N ri e izami i tsugbain tsa aciyav̄ shi. Amma
za na cigai n ushi tsugbain t̄ lo, ɖyi da waru za na
aa yuwan uge'etosu.

⁵¹ Amayun a da maa dansaa du, vuma na yutain
itonu nu uritosu u v̄a, w̄a kuwa shi.”

⁵² ɖvu a damma yi, “Gogo tsu reve t̄ a na vu ri
no otoni a lim̄! Ko Ibrahim na amasula ɖ kuwa
t̄. ɖvu gba vu damma t̄, ‘Vuma na yutain itoni
nu uritosu u v̄a, w̄a kuwa shi.’

⁵³ ɖvu vu la'a t̄ dada tsu Ibrahim ɖtsum̄ a
tsugbain? U kuwa t̄, ne da fo amasula. A majiyan
ma wu, zane da vaa tarasa vu ri?”

⁵⁴ Reve u usu, “Na n ca aciyav̄ tsugbain, tsug-
bain tso ndolo ili i da shi, ko ke'en. Dada da vuma
na ca numu tsugbain, waru i damma t̄ a na ɖyi da
Asula a du.

⁵⁵ Koto i reve yi shi, amma ɖmu n reve yi t̄. Na
n damma koto n reve yi shi, n to o'wo za ve epen
tsa ɖdu. Amma n reve yi t̄, waru n tsu yuwan t̄
itonu ni ili i na u dammai biti.

⁵⁶ Dada du Ibrahim yuwan t̄ mazanḡ a na wee
ene mantsa ma na māq̄ t̄wā. We ene yi t̄ waru u
yuwan t̄ mazanḡ.”

⁵⁷ ɖvu a damma, “Cine vu yutain ve enei de
Ibrahim? Koto vu rawa a'wan kupoton shi.”

⁵⁸ Reve u usu, “Amayun a da maa dansaa du,
kafu a matsan Ibrahim, ɖmu ⌂ dada za na n ri lo.”†

‡ 8:48 Na za va Isra'ila de za ro za va Samariya, wisulusa u da u
danai. E reve t̄ a na Yesu diga Galili da wu utai, agba Samariya da
shi. ⌂ 8:58 Mt̄. 3:14.

59 Ana Yesu yuwain adanshi a nda, avu ama a taqda atali tsarao una yi. Reve Yesu wo oforu o utau lyawa Aq'isamapada'a.

9

Yesu yuwaan taq irumba opocino

1 Yesu pe atsuma a mmalu, avu we ene vuma na a matsain irumbaq.

2 Avu ojoro a yi e ece yi, “Manlu, nye i zuwai a matsain vuma nda irumbaq? Adama o unusu wa yi u da ko adama o unusu u nan dada va yi?”

3 Reve u usu, “Vuma nda ri irumba adama o unusu wa yi ko o unusu u nan dada va yi shi. Ne da a matsan niyi tsara Asula o roco ucira wa yi a tyo e ekere a yi.

4 Nu urana, tsu 'yuwan tsu ciga tsu lyuwa elime nu ulinga wu za na lyungu numu. Ayin o taq lo a tawa na vuma aa gura linga shi.

5 Amu pa atsuma o uvadi u nda, amu da n tsu ca ama o uvadi ekan.”

6 Ana u dammai ne, avu u tsuwan matsan e ida, avu u sukuta yi, reve u kene yi dada u putalayi vuma'a e esu.

7 Reve u damma vuma'a, “Yawa vu sa'a esu a wu a Mabata ma Siluwamu.” (Urevu wa “Siluwamu” ayi da “Lyungu.”) Avu vuma'a u kara u sa'a. Ana a kambai o u'wa, reve we ene ure.

8 Avu ama o ubata'a na akapi a na e revei u dana taq irumba a yuwusan ipati reve e ece, “Vuma ndede dada, za na tsu danusu a yuwusan ipati shi?”

9 Avu ozo o ro a damma, “Ayi dada.”

Akapi gba a damma, “O'o, u rotso tā vuma ndede'e.”

Reve zavipati'i u reme adansa, “Amu dada!”

¹⁰ Reve e ece yi, “Cine vu yuwain dada ve eneshe gogo?”

¹¹ Dada u usuyi, “Vuma na ā tsu de Yesu da re'wetoi mābulā āvu u putala mu e esu. Reve u damma mu, “Yāwā a Mabata ma Siluwamu vu sa'a esu ā wu.’ Ana n 'yāwā n sa'ai, reve me ene.”

¹² Āvu e ece yi, “Te da vuma'a?”

Āvu u usu, “N reve shi.”

Afarishi a ciga tā e reve ili i na ifarai

¹³ Āvu ama'a ā 'yāwā Afarishi nā vuma na dānāi irumba'ā.

¹⁴ Urana u na Yesu foboi mābulā āvu u kāmābato yi gbaga Ashibi a da ā shi.

¹⁵ Dada Afarishi o ro e ecei vuma'a, “Te da vu tsurai yeni yāwā?” Reve u usu, “Vuma ro putala mu tā mābulā mo utānu e esu, āvu n sa'a le, gogo āmu da nda e eneshe.”

¹⁶ Āvu Afarishi o ro a damma, “Ayi vuma nda Yesu, wu utā ubātā wā Āsulaā shi, adama a na u yuwan tsutoni nā wilā wā Ashibi shi.”

Ozo o ro gba a damma, “Vuma na ri nu unusu waa gura yuwan cu'un vi iroci yi ili ya asalama o ndolo shi.” Adama o ndolo ā usulai shi.

¹⁷ Āvu e ecishe vuma'a, “Nye vaa damma adama a vuma na kāmābuwāi esu ā wu gbaga?”

Āvu vuma u usu, “Ayi vumavaāsulaā da.”

¹⁸ Agba azagbain a Isra'il a ā usu a na u dānāi irumbaā shi, āvu u kāraā eneshe gogo shi. Reve ā lyungu e dewe le nan dada vāyā.

19 Àvu e ece le, “Ulobo u du u da nda'a? I damma u dàna tā irumbà ana i matsan niyi. Cine tsa da u yuwain dada we eneshe gogo?”

20 Reve nan dada vā yi à usu, “Tsu reve tā a na àyi mawun mā tsu ma da, waru tsu reve tā tsu matsan yi tā irumbà.

21 Amma tsu reve ko cine tsa da u yuwain we eneshe gogo shi. Waru tsu reve za na kàmbàto niyi gbaga shi. Ece niyi. U rawa tā a'wan a na waa gura damma du na aciyayi.”

22 A damma tā ne adama a na a ta uwuswa wovon wa aza a Isra'ila. Aza a Isra'ila a damma tā de vuma na dammai Yesu Zamawawa da, wāa dashi uwisa a aa'isà shi.

23 Àyi da i zuwai nan dada vā yi a dammai, “U rawa tā u yuwan adanshi na aciyayi. Ece niyi!”

24 Àvu aza a Isra'ila e ñewishe yi we ire àvu a damma, “Kucina nā Àsulà reve vu damma tsu amayun! Tsu reve tā vuma na kàmbàto nuwu gbaga nda za vu unusu da.”

25 Àvu u usu, “N reve ko za vu unusu da shi. Apa ili i tā i na n revei: N dàna tā irumbà agba gogo n te eneshe.”

26 Àvu e ece yi, “Nye u yuwaan nuwu? Cine tsa da u kàmbàtoi esu à wu gbaga?”

27 Reve u usu, “N damma du ta de, agba i zuwaa mu atsuvu shi. Cine i cigai yu uwuswa? I ciga tā yoo o'wo àzà e itoni à yi fo?”

28 Àvu e isula yi adansa, “Àvu da za vi itoni vā yi, agba àtsu àzà e itoni ya Musa a da.

29 Tsu reve tā Àsulà a yuwaan tā Musa adanshi, agba àtsu tsu reve lyuci na vuma nda utai shi.”

30 Avu u usu, “Ili ya asalama i da nda'a! U kambato taq esu a va gbaga, agba aqdu i reve ubataq u na wu utai shi.

31 Atsu tsu reve taq Asulaq a tsu zuwaa azaq o unusu atsvu shi. Amma u tsu zuwaa taq aza a na a yuwusaan yi aganda avu waru a yuwan ili i na u damma nle atsvu.

32 Ana Asulaq a yuwain uvadaq, koto aq tsuraq vuma na kpatu'wai esu a vuma na a matsain irumbaq shi.

33 Naq vuma na Asulaq a lyunguyi da shi, ko ili i taq waa gura yuwan shi.”

34 Reve a damma yi, “Avu za vu unusu da diga urana u na a matsan nuwu! Vu ta a majiyan vu to rito tsu ili i ro?” Avu a damma yi waq dashi uwa a aa'isaq shi.

Tsurumbaq tsa Afarishi

35 Ana Yesu uwmai ili i na i farai, avu u zami vuma'a, avu we ece yi, “Vu usu taq Mawun ma Vuma'a?”

36 Reve u usu, “Zagbain, damma mu ko zane da u ri, tsaq n usu yi fo.”

37 Reve u damma yi, “Ve ene yi taq de, ayi da waru vuma na a yuwusan adanshi naq avu gogo.”

38 Dada u dammai, “Zagbain, n usu taq!” Avu u yuwaan Yesu aganda.

39 Avu Yesu damma yi, “N taqwaq taq tsaqra n zangada ama o uvadaq a nda. N taqwaq taq tsaqra n ca nrumbaq yeni, waru n roco aza a na a yuwusan majiyan aq te inda ele gba nrumbaq n da.”

40 Afarishi a na a ri lo a uwua yi taq, avu e ece yi, “Vu ta dansa atsu nrumbaq n da?”

41 Avu u usu, “Nā nrumbā n da i ri, a shi a tsurā du nu unusu shi. Amma ana i dammai i te īnda, u ta dansa i buwa tā pe ătsumā o unusu u dū.”

10

Irociyi za va aguba

1 Avu Yesu damma, “Amayun a da maa dansaa du, evu nā azā a ngalalai a da goon a tsu uwa ni isula wu ubatā u na a nlasa ikyon, agba a tsu uwa nu unantsu shi.

2 Za nā tsu uwa nu unantsu ăyi da za va aguba e ikyo'on.

3 Za vi ipiri yu unantsu tsu kpătu'wăq le tā. Waru ikyon yi za biti e reve tā udyo wă yi. U tsu de tā ikyon yă yi na ala e le reve a kuru yi o uta.

4 Nā wu utaq le suru reve u uwa elime e le, reve gba a kuru yi adama a na e reve tā udyo wă yi.

5 Agba aă kuru vuma ro shi, shede a suma yi, adama a na e reve udyo wă yi shi.”

6 Yesu yuwaan le tā iroci i nda, agba a gura reve ili i na waa dansa shi.

Yesu za va aguba a ăbulă

7 Dada Yesu dammisai, “Amayun a da maa dansaa du: Amu da unantsu wu ubatā wi ikyon.

8 Ama a na a tawai elime a vă suru evu a da nā azā a ngalalai. Ikyon i poloo le atsuvu shi.

9 Amu da unantsu, waru za na uwai nu ubatā u vă a ta wawa yi. Waru u ta gura uwa wu ută u tsură anlya a na waa tama.

10 Vivu tsu tăwă tă adama wi ivă wu una waru u lungusa, amu gba n tăwă tă n ca wuma adama a tsură wuma suru suru.

11 “Amu da za va aguba a Ọbulà. Za va aguba a Ọbulà u tu ufobu u ca wuma wà yi adama u geshe ikyon yà yi.

12 Za na a tarai aguba u ri tsu za vi ikyo'on shi. Nà we ene mekerenkesu a tawà, u tsu suma tā reve u lyawa lo ikyo'on. Reve mekerenkesu mā sabá le Ọvu u bete'we le.

13 Vuma'a u tsu suma tā adama a na ulinga wa atsupu a da waa yuwusan goon. Agba ko ili i damaton yi ni ikyo'on shi.

14-15 “Amu da za va aguba a Ọbulà. N reve tā ikyon i và, cine Dada và reve numu. Ikyon i và waru e reve mu tā, cine n revei Dada'a. N usu tā n ca wuma u và adama n kamba ikyo'on.

16 N tā ni ikyon i ro i na i ri Ọtsumà a aza a nda shi, waru n ciga n 'yuwan n tawà ne ele fo. A ta uwua udyo u và, reve suru nle o o'wo obolo a tā nà za va aguba a tā.

17 “Dada'a u ciga mu tā adama a na n usu tā n ca wuma u và, tsàrà n tawà n ushiyisà yi.

18 Ko za lo a usa mu wuma u và shi. O ucigu u và da n cayi. N tā nu ucira u na maa ca wuma u và waru nu ucira u na màà ushiyisà yi, ununa Dada và damma numu n yuwan.”

19 Adama a adanshi a yi o ndolo, reve aza a Isra'ilà e remishe nwasanlai vànì le.

20 Ozo o ro le nà Ọbundà a damma, “Otoni a limà a uwa yi tā, reve o o'woto yi ajaarata. Adama a nye yaa zuwusaa yi atsuvu?”

21 Ozo o ro gba a damma, “Vuma na otoni a limà a jaaratoi tsu yuwan adanshi ne tsunda shi. Otoni a limà a ta gura zuwa irumbà ye ene?”

A 'yuwain Yesu

²² *Avu mantsa mo utanu ma rawa, mantsa ma na a tsu yuwan Abuki o Ucuwusan nu Ucasu wā Aa'isamapada* a Urishelima.*

²³ *A mantsa'a, Yesu shi tā a mmalu ubata u na a tsu de Makisa mā Sulemanu ətsumā a Aa'isamapada.*

²⁴ *Reve azagbain a Isra'il a boloto zuzu nā ayi, avu a damma, "Cine tsa da vāa dānā a zuwusa tsu majiyan, zane da vu ri na amayun? Nā avu dāda Kristi Zamawawa'a, vu damma tsu mejege."*

²⁵ *Reve u usu, "N damma du tā de agba i usu shi. Linga va asalama na maa yuwusan ətsumā a ala a Dada vā o roco tā ko zane da n ri.*

²⁶ *Agba i usu shi, adama a na qđu ikyon i vā i da shi.*

²⁷ *Ikyon i vā i tsu uwua tā udyo u vā. N reve le tā, ele waru a tsu kuru mu tā.*

²⁸ *N ca le tā wuma u na woo koto shi, waru aa kuwā shi. Ko za lo aa gura usa le o ukere u vā shi.*

²⁹ *Dada vā da ca numu ele. Ula'a tā koyan, waru babu za na aa gura usa le e ekere a Dada vā.*

³⁰ *Dada'a nā amu ili i tā i da."*

³¹ *Dada waru azagbain a Isra'il a tarai atali azama o una yi.*

³² *Avu u damma le, "N roco du tā ili i sa'ani i na Dada vā lyungu numu n yuwan nā əbunda. Adama e ili ya asalama i ne i da i cigai i vuvara mu?"*

* **10:22** *A abuki a nda, aza a Isra'il a cuwusan tā na cine Yahuza Makabiyu kambatowisai Aa'isamapada cece cina n'yuwatan ma Asulā n shi n uwa pe, reve a lungusā yi. Aza a Isra'il a tsu de tā abuki a nda Hanuka, ko "Abuki e Ekan."*

33 Reve a usu, “Tsu ciga tsu vuvara wu adama e ili i sa'ani i ro shi, amma adama a na vu yuwain adanshi a vama† e ekere a Asula. Avu vadilimā da, amma vu kāmbaṭo tā aciyāwu unātā nā Asula!”

34 Avu u usu, “A dana tā atsuma a Wilā a du a na Asula a damma tā, ‘Adu musulā n da.’ ◊

35 Tsu reve tā ili i na Adanshi a Asula a dammai suru wo o'wo tā amayun babu ukotu. Reve Asula e de ama o ndolo musulā, ama a na u cayi ikaka ya yi. †

36 Amu gba, Dada'a u ḍangwa mu tā adama o ulinga wā aqulā, reve u lyungu mu atsumā o uvadī. Adama a nye i da gba yaa dansa n ta yuwusan adanshi a vama e ekere a Asula o unā u na n dammai, ‘Amu Mawun mā Asula ma da?’

37 Nnā maa yuwusan ili i na Dada vā ciga numu n yuwan shi, she i usu mu wan.

38 Amma nā n ta yuwusan ili i na Dada vā aa yuwusan, i usu mu adama e ili i ndolo, ko nā yaa usu ili i na n dammai shi. Reve i reve amayun a na Dada'a ili i tā i da nā amu, amu waru ili i tā i da nā Dada'a.”

39 Reve a uwa mpolo a na ee remishe Yesu, avu gba u la'a.

40 Reve u 'yāwā u pasa Udolu wā Urdu a tyo ubātā u na Yahaya farai urumbusu, reve wi isawan de ne'en.

41 Avu ama nā abunda a tāwā ubātā wā yi, adansa vāni le, “Yahaya yuwan ulinga wa asalama ko za tā shi, amma ili i na u dammai adama a vuma nda suru amayun a da.”

◊ **10:34** Ica 82:6. † **10:35** Ama a na a usuyi ikaka ya Asula ele da Musa na aza a Isra'il a Masasan ma Sinai.

42 Reve ama a na a ri lo nā abundā a usu Yesu.

11

Ukwā wa Li'azaru

1-2 A yuwan tā vuma ro na a tsu de Li'azaru a lyuci va Batanya da u shi. U dānā tā obolo nā muwun mā ənāwu me esheli mā yi Merit nā Marta. Ayi Meri nda ayi da za na tāwā tsuwayin Zagbain mani'in mā maguru a ana, əvu u tasa le nā ənji a yi. ♀ Urana u ro Li'azaru banakan tā.

3 Əvu Meri nā Marta a lyungu vuma ro damma Yesu, "Zagbain, vuma na vu cigai banakan tā."

4 Ana Yesu uwmai ne, əvu u damma, "Ubanaku'un woo una yi shi. Ili i nda i fara tā tsārā a tāwāq Asulā nā tsugbain. Amu waru Mawun mā Asulā, n tsurā tsugbain adama e ili i ndolo."

5 Yesu ciga tā Marta na azawawa'a a yi.

6 Ana wu uwmai a na Li'azaru tu ubanakun, u dashi tā asisa pe ayin e re.

7 Əvu u damma ojoro a yi, "Lyawai tsu kāmbai Yahuda."

8 Əvu gba a damma yi, "Manlu, a yashi i nda i da azagbain a Isra'il a shi a cigai a vuvara wu, dada vu cigai vu kāmbā dē?"

9 Əvu u usu, "Tsu tā ni irumu kupa ne ejere e ekan atsumā o urana u tā. Ne ekan o lo, ama a ta wala agba a tādātsā shi. E te ene adama a na ekan a tā pe o uvadī.

10 Agba na a yuwan mmalu na ayin, a tā tādātsā, adama a na babu ekan."

◊ **11:1-2** Yah. 12:3.

11 Dada u damma nle, “I'utsaq i tsu Li'azaru ta a nlavu, n tā 'yawa de ya'a yi n jisan yi.”

12 Reve a damma, “Zagbain nu u ri a nlavu, u ta dansa u tā tsurā opocino!”

13 A ta jiyasan Li'azaru nlavu ma amayun n da yi, agba a adanshi e Yesu u ta dansa u kuwā tā de.

14 Reve wu utā le eteshe u damma, “Li'azaru kuwā tā de.”

15 Adama a du a da maa yuwusan mazzangā a na n ri obolo nā ayi shi. Adama e ili i ndolo i to rito i usu mu. Tāwai tsārā tsu 'yawai ubatā u na u ri gogo.”

16 Avu oojorot o ro a na a tsu de Toma (za na a tsu de “Mepishe”) u damma akapi, “Tsu shoyin manlu'u suru ntsu, tsārā tsu kuwai obolo nā ayi!”

Yesu obolo nā Meri nā Marta

17 Ana Yesu rawai, u cina tā cina a cido de Li'azaru hali rana nashi.

18-19 Aza a Isra'ilat a 'yawa tā de nā abantā tsārā a casā Marta nā Meri adama a mawun mā anāwu me le. Batanya tā zuzu nā Urishelima, alanga e le mili re da.

20 Ana Marta uwai Yesu tā lo a tāwa, wu utā tā tsārā u ga'aton yi, Meri gba wi isawan tā pe o uwa.

21 Avu Marta damma yi, “Zagbain, nā vu shi pa, mawun mā anāwu mā vā mā shi a kuwā shi.”

22 Amma ko gogo n reve tā Asulā a ta ca wu ili i na vu pati niyi suru.”

23 Avu u damma, “Mawun mā anāwu mā wu u tā 'yon avu u yuwisan wuma.”

24 Avu u usu, “N reve tā u tā 'yon avu waru u yuwan wuma o urana wu ukosu, a mantsa ma na Asulā aā 'yasan akwakwā suru.”

25 Reve u damma yi, “Amu da u'yasasan wā ąkwąkwā nā wuma. Aza a na waru ą usu numu a ta yuwan wuma ko ą shi ą kuwā.

26 Vuma na ri wuma ąvu u usu mu wąq̄a kuwā shi. Marta vu usu tā ne?”

27 Reve u usu, “Ee, Zagbain. N usu tā a na ąvu da Kristi Zamawawa, za na ąyi da Mawun mā Ąsula, waru ąyi da za na ri lo ąq̄a tāwā ątsumā o uvadī.”

Yesu shon ta

28 Ana Marta dammai ne, ąvu u kāmbā u yuwan adanshi nā mawun mā ąnāwu mā yi Meri goon. Ąvu u damma, “Manlu'u u tā pa, waru u te desu wū.”

29 Ana Meri uwai tsundolo, ąvu u 'yoshin u kāra ą tyo ubātā wā Yesu.

30 Koto u shi u rawa ą lyuci'i shi, amma u buwa tā de ubātā u na Marta cina niyi.

31 Ama nā ąbunda ą tāwā tā tsārā ą cāsā le, ana e enei Meri utāi go'o u lyawai u'wa'a, a jiyan tā gashi u tā 'yāwā ubātā wa aason tsārā u shon. Dada o toni niyi.

32 Ąvu Meri rawa ubātā u na Yesu dānāi. Ana we ene niyi, u kingyo tā ą mākākān mā yi, ąvu u damma, “Zagbain, na vu shi pa, mawun mā ąnāwu mo ulobo mā vā mā shi ą kuwā shi.”

33 Ana Yesu ene niyi e mesun, ąvu waru we ene cine ama ą ri e mesun obolo nā ąyi fo. U yuwan tā ątsumolāngu ąbunda.

34 Reve we ece, “Te da gba i cido niyi?”

Ąvu a damma yi, “Zagbain, tāwā ve ene ubata'a.”

35 Reve u shon.

36 Reve ama a na ə dənai zuzu nə ayi a damma, “Kalyuwai cine u ciga niyi lon.”

37 Avu ozo o ro e le a damma, “U ca tə irumbə yeni. Amayun nu u shi lo u shi a lyawa Li'azaru kuwə shi.”

Yesu 'yasən tə Li'azaru q̄tsumə o ukwa

38 Yesu buwa tə nə ətsumoləngu ə əbundə lon. Avu u kərə ə 'yəwə a aason, za na wungu u da u danai ətsumə a aatali na aatali a na ə bundalai tsərə o to u'uwtə'a.

39 Reve u damma, “Bundalai aatali'i ə nge'en.”

Reve Marta damma, “Zagbain, vu reve tə a na Li'azaru kuwai de hali rana nəshi na kərəi, gogo u tə fara a shamusa.”

40 Avu u damma yi, “Vu cuwan cine n damma nuwu a na nə vu ca okolo, vu te ene tsugbain tsə Asula.”

41 Avu a bundala aatali'i ə nge'en. Reve u kalyuwə zuva ubətə wə Əsulə əvu u damma, “Dada, n godyo tə a na vu uwwa numu.”

42 N reve tə vu tsu uwwa mu tə kuci, amma n damma tə ne adama a ama a na ə ri pa uəsolotowu zuzu nə əmu. N ciga le tə e reve a na vu lyungu numu.”

43 Ana Yesu kotoi avasa, əvu u saala, “Li'azaru, uta!”

44 Reve wu utə a mmalu. A katala tə ana ne ekere ə yi no okoro, əvu a katalaa yi okoro o urewesu.

Avu Yesu damma le, “Baðə niyi əvu i lyawa yi u kərə.”

O foþo tə o una Yesu

(Mat. 26:1-5; Mak. 14:1-2; Luk. 22:1-2)

45 Ama a abantu a na a tawai a kalyuwa Meri e ene ta ili i na Yesu yuwait, avu a usu yi.

46 Amma ozo o ro e le gba a 'yawa ta a damma Afarishi ili i na Yesu yuwait.

47 Avu nan ganu a gbagbain na Afarishi e de ibolo ya Azagbain a Mbarat ubata u ta reve a damma le, "Nye tsaa yuwait? Vuma nda ta yuwusa san iroci yi ili ya asalama ya abantu.

48 Na tsu lyawa yi u lyuwa elime na mayan me ili i nda, ama suru a ta usu yi. Asoja a Roma a ta tawa a lungusa A'a'isamapada ni ida i tsu."

49 Kayafa vuma ta da atsuma a Azagbain a Mbarat za na danai aabara a nan ganu atsuma a aa'wan o ndolo, avu u damma, "Ko ili i ta i reve shi!

50 Cine tsa da yaa lyawa a lungusa ida'a suru? Lyawai vuma nda kuwaa, tsaraa ama suru a dana wuma."

51 Majiyan ma nda mo uta a asuvu a Kayafa shi. Amma adama a na ayi da u danai aabara a nan ganu a aa'wan o ndolo, u yuwise ta adanshi e ili i na yaa fara: U dansa ta a na Yesu ta kuwaa adama a aza a Isra'ila suru.

52 Ko na ne Yesu aa kuwaa adama a aza a Isra'ila goon shi. U ta kuwaa tsaraa u boloto muwun ma Asula o o'wo za taa, aza a na a ri ubazu atsuma o uvadi.

53 Urana u ndolo u da a farai izami yu ure u na oo una yi.

54 Adama o ndolo, Yesu yuwan mmalu atsuma a Yahuda a alanga eteshe shi, avu u lyawa Urishe-lima. U karaa ta a tyo a lyuci va Ifaramu, za na ri a nge'en mu una, avu u danu de obolo no ojoro a yi.

55 Mantsa'a ma yuwan tà zuzu nà yashi ya Abuki a Mapasa. Ama qà abundà aza a na a dànai a mulyuci n keke'en qà kàrà tà qà tyo Urihelima kafu mantsa mà abuki'i, tsàra qà kàmàbàto aciyele cece ununa Wilà u damma nle a yuwan.

56 A shi tà a ciga e ene Yesu, amma ele pe atsuma qà Aqà'isamapada, avu e ecelei vani le, "Nye i da majiyan mà dù? U tà tàwà ubatà wà abuki'i?"

57 Avu nan ganu a gbagbain na Afarishi a damma ama'a a na nà vuma ro ene Yesu'u, vuma'a u tàwà u damma le. Avu qà tàwà e reme yi.

12

Meri tsuwayin Yesu mani'in

1 Ana u buwai rana tali a fara Abuki a Mapasa, avu Yesu kàrà qà tyo Batanya, reve u rawa o u'wa wa Li'azaru, za na u 'yasaqin atsuma qàa kwakwa.

2 Reve o foboo yi pe malyuwaa. Marta da tàwai ni ilyalya'a, Li'azaru waru u shi tà obolo na aza a na a lyuwai obolo nà Yesu.

3 Reve Meri tara meden ma mani'in mà maguru, za vi ikebe lon, avu u tsun yi a ana e Yesu. Reve u tasa le nà anji qà yi. Reve maguru mo shiton u'wa'a.

4 Oojoro o ro za na qà tsu de Yahuza Iskariyoti shi ta lo. Ayi da za na aa wina Yesu, avu u damma,

5 "Mani'in mo ndolo ma ta rawa ikebe i na i rawai ikebe yu ulivu ukpakuta'atsu (300).^{*} A shi ta wina yi reve a ca alambi ikebe'e."

6 Agba Yahuza yuwan adanshi a alambi na amayun shi. U damma tà ne ana wo o'woi ayi vivu

* **12:5** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda nà Tsuheleni ayi da "dinari ukpakuta'atsu (300)." Kalyuwà Ucuduwu wi "Ikebe."

da. Ayi da u dənai za vuuzuwa wi ikebe, waru u tsu tarasa tə ikebe pe adama a aciyayi.

⁷ Avu gba Yesu damma, “She vu damaton yi wan. U yuwan tə ne e ifobi ya əcidə a va.

⁸ I tə dənə na alambi kuci, agba ya ə dənə obolo nə əmu kuci shi.”

A yuwan tə mpolo o una Li'azaru

⁹ Ana ama a uwai a na Yesu rawa tə, a təwə tə na abunda adama e ene Yesu nə Li'azaru, vuma na u 'yasain ətsumə o ukwa.

¹⁰⁻¹¹ Ama nə abunda a lyawa tə itoni i nan ganu va aza a Isra'ilə, reve a uwa itoni ya Yesu adama a Li'azaru. Ili i ndolo i da i zuwai nan ganu a gbagbain a yuwan ifobi i na oo una Li'azaru fo.

Yesu uwai Urishelima

(Mat. 21:1-11; Mak. 11:1-11; Luk. 19:28-40)

¹² Ana usana u tawai, reve obolo a ama nə abunda a na a tawai adama a Abuki a Mapasat a uwaa a na Yesu tə lo a təwə Urishelima.

¹³ Dada a tarai ashawa-shuwa reve a 'yawa a ga'an nə Yesu, a yisaali,
“Husana!† A ci bala Əsula!”

“Əsula a zuwaa za na təwəi ətsumə a ala a Əsulazuva aba'un!”

“Əsula a zuwaa Mogono ma Isra'ilə aba'un!”

¹⁴ Avu Yesu zami molloli reve u kumba yi. Ayi da ili i na Zakariya vumavəsula dammai,

¹⁵ “Ama a Urishelima† she yu uwaa wovon wan! Mogono mə du mo tə lo a təwə, waru u ta kumba molloli.”

† **12:15** Zak. 9:9. Aatagada a Adanshi a Əsula a Tsugana tsa yuwan tə ulinga nə Sihiyona, amma aala o ro a Urishelima a da waru.

¹⁶ A mantsa mo ndolo, ojoro a yi a gura reve ili i ndolo shi. Amma a tyo de a mantsa ma na a 'yasan niyi a tyo a tsugbain, reve a cuwan a na Adanshi a Asulà a dammai ne adama a yi, waru a yuwaan yi tà ili i nda.

¹⁷ Ama nà abantà a shi tà obolo nà ayi, ana u 'yasan Li'azaru atsuma a akwàkwa, avu u damma yi wu utà aason. A shi tà a dansaa ozo o ro ili i na Yesu yuwain.

¹⁸ Ama nà abantà o utà tà aa cina yi, adama a na a uwai ili ya asalama i nda.

¹⁹ Dada Afarishit a dammulai, “Ye ene tà, tsu tsurà ulyuwu wa aci shi suru suru! Kàlyuwai, uvadì suru u to tono yi!”

Nheleni n ciga tà me ene Yesu

²⁰ Nhelenit n ro n 'yawà tà fo Urishelima a yuwan aganda a mantsa mà Abuki a Mapasa'a.

²¹ Reve a 'yawà ubatà wà Filibu (vuma na utai diga a lyuci va Besaida atsuma a Galili) avu a damma, “Manlu, tsu ciga tà tse ene Yesu.”

²² Avu Filibu 'yawà u damma Andarawu, reve ele ra a 'yawà a damma Yesu.

²³ Avu u damma le, “Mantsa ma yuwan tà ana Mawun ma Vumat mà ushi tsugbain tsà yi.

²⁴ Amayun a da maa dansaa du, cu'un vu shina tà na riyai e ida waa kambà abantà shi, she nu u kuwa. Agba nu u kuwa, u ta matsan abantà.

²⁵ Za na cigai wuma wà yi atsuma o uvadì u nda u ta lamba yi. Za na wasain wuma wà yi o uvadì u nda u tà tsurà wuma u na woo koto shi.

²⁶ Za na cigai u yuwaan mu tsugbashi suru, u ciga u 'yuwan u tàwà u kuru mu, adama aagbashi

a va a dana obolo na amu ubata u na n ri suru. Waru Dada va ta ca za na yuwaan numu tsugbashi suru tsugbain.”

Yesu yuwan ta adanshi o ukwa wa yi

²⁷ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Gogo nda n ta atsumaq a addama. N damma, ‘Dada wawa mu na mantsa ma nda?’ Ne da shi, n tawata a mantsa ma nda adama a nda, adama n sowo atsumalima.

²⁸ Dada, roco ama tsugbain tsaq wu!”

Dada udyo wu utai diga zuva avu u damma, “N roco ta de cine n ri na tsugbain waru n ta dashi roco.”

²⁹ Obolo a ama a na a danai lo mishin a uwua ta udyo'o, reve ozo o ro e le a damma tsata tsa da. Ozo o ro gba a damma, “Malingata ma Asula ma da ma yutain adanshi na ayi!”

³⁰ Avu Yesu damma le, “Adama a du a da udyo'o u tawai, adama a va a da shi.

³¹ Gogo mantsa ma da na Asula e ge'eto ama o uvadi. Waru mantsa ma da ana Asula aq gbara Male za na aa yuwusan tsugono tsu uvadi tsa da.

³² Agba na a 'yasan mu a akpata atsumaq o uvadi, n to rono koyan a tawata ya'a va.”

³³ Yesu damma ta ne adama u roco cine waakwua.

³⁴ Reve obolo a ama'a a usu, “Wilaa u tsu u damma tsu ta a na Zamawawa'a u ta dana lo kuci. To, cine tsa da, vaa damma a ta 'yasan Mawun ma Vuma zuva va akpata? Zane da Mawun ma Vuma ma nda'a?”

³⁵ Avu Yesu usu, “I ta tsura ekan a na a jima ke'en. I lyuwa elime na mmalu eka'an ubuwu lo. Ni i yuwan ne, to, yaatadatsa shi ni irumbu i tawa.

Amma ni i yuwan mmalu ȝatsumaq e irumbu, yee reve ubaq u na yee tyo shi.

³⁶ Cayi za na tawai ne ekan okolo a du, a yi ubuwu obolo na qdu. Dada yoo o'wo ama a na a ri nden atsumaq e ekan.”

Ama o ro a 'yuwan ta a ca Yesu okolo e le

Ana Yesu dammai ne, reve u karq u 'yawaq u pa'an adama e ene yi wan.

³⁷ Ko na u yuwan iroci yi linga va asalama a nda a makakan me le, a ushi yi shi.

³⁸ A yuwan ta ne adama e ili i na Ishaya vumavasula dammai wo o'wo amayun, “Asulazuva, zane da usuyi ili i na tsu damma nle? Waru zane da enei ucira wa wu?” ◊

³⁹ Ishaya† waru u damma ta ili i na i zuwai a kudai a usu ayi da:

⁴⁰ “Asulazuva a rumbanato ta esu a ama, reve waru u zuwa o o'wo aza a aciyogbamu. U yuwan ta ne adama e ene ko e reve wan, waru adama a kambaq ubaq wa Asulazuva u kambuwu le gbaga wan.” ◊

⁴¹ Ishaya damma ta ne, adama a na we enei tsugbain tsaq Yesu, avu u yuwan adanshi a yi.

⁴² A mantsa'a, reve azagbain na abunda a ca yi okolo e le. Agba adama a na aa uwuswa wovon wa Afarishi, a yuwan adanshi a yi a alanga eteshe shi, adama Afarishi a gbara le atsuma a aa'isa'a wan.

⁴³ A la'a ta ciga ama a cuwa le a na Asulaq a cuwa le.

Yesu tawa ta adama u wawa uvadī

◊ **12:38** Isha. 53:1. ◊ **12:40** Isha. 6:10.

44 Avu Yesu damma koyan a uwuwsa, “Za na ushi numu suru, u ushi mu taq obolo naq za na lyungu numu.

45 Za na suru ene numu, we ene taq za na lyungu numu.

46 N tawaq taq atsumaq o uvadi ana za na tawayi ne ekan atsumaq o uvadi, adama za na ca numu okolo waa buwa atsumaq e irumbu shi.

47 “Za na suru uwai adanshi a va, reve u 'yuwan aq kuru le, aqmu da moo kototo yi shi. Adama a na n tawaq adama n kototo uvadi shi, amma adama n wawa yi.

48 Agba ili i na yoo kototo za na 'yuwan numu na adanshi aq va o taq lo. Adanshi a na n dammai, aqyi da ili i na yoo kototo yi o urana wu ukosu.

49 Ili i na moo ritosu ili ya aciyavaq i da shi. Dada na lyungu numu, aqyi da u damma numu ili i na maa damma ni ili i na moo rito.

50 N reve taq ili i na u dammai ama a yuwan, ili'i zuwa taq ama aq tsuraq wuma u na woo koto shi. aqyi da i zuwai maa dansaa du ili i na Dada'a u damma numu gan.”

13

Yesu sa'a taq ana o ojoro aqyi

1 Ele lo kafu urana waq Abuki a Mapasa a rawa, Yesu reve taq mantsa ma na waa lyawa uvadi u rawa taq, tsaraq u kamba ubataq wa Dada. U ciga taq ama a na aqri pe atsumaq o uvadi aza a na a ciga niyi, waru u ciga le taq hali aqtyo o ukosu.

2 aqyi a lyuwusa ilyalya obolo no ojoro aqyi nu ulivu, agba Mekerenesu ma zuwa taq de Yahuza,

mawun mą Simo Iskariyoti, u jiyan adama u wina yi.

³ Yesu reve tą a na Dada vą yi ca niyi de ucira e ekere e ili suru, waru u tąwą tą diga a Əsula, waru u tą kambą ubaṭa wą Əsula.

⁴ Ele ətsumą a alya, əvu u 'yon mishin dada u fodoi utugu wą yi reve wu nlą mayaga e ikyun ya yi.

⁵ Avu u tsun mini a masa'atsu reve u uwa masa'a ma ana mo ojoro a yi, əvu u tasa le ną mamuna ma na wu nlai e ikyun ya yi'i.

⁶ Ana u rawai ubaṭa wą Simo Bituru, əvu u damma yi, "Zagbain, vu ciga tą vu sa'a mu ana?"

⁷ Reve u usu, "Vu reve ili i na maa yuwusan gogo shi, amma vu tą tąwą vu reve ną əcapa."

⁸ Əvu Bituru damma, "O'o, vaa sa'a ana a vą shi."

Əvu u usu, "Ną n sa'a ana a wu shi, vu pe ətsuma a ama a va shi."

⁹ Dada u dammai, "Zagbain, she vu sa'a ana a vą goon wan! Sa'a ekere na aaci a vą fo!"

¹⁰ Əvu u damma, "Ną vuma sumba, lipu vą yi suru u tsu dąną tą cece. Ana a yi a da goon u cigai u sa'a. Waru ədu i tą cece, agba suru ndu da shi."

¹¹ U reve tą vuma na aa wina yi, əyi da i zuwai u dammai, "Suru ndu da i ri cece shi."

¹² Ana u kotoi masa'a ma ana me le, əvu wo oto utugu wą yi. Əvu u dąnuwisa, reve we ece le, "I reve tą ili i na n yuwaan ndu gogo?

¹³ I de mu tą 'Manlu' ną 'Zagbain' waru amayun a da du, adama a na ne dada n ri.

¹⁴ Əmu, Zagbain ną Manlu mą du, n sa'a tą ana a du gogo. Ədu fo i sa'alai ana a du.

15 N yuwan taq ne adama e iroci tsaqra i yuwan cine n yuwaan ndu.

16 Amayun a da maa dansaa du, aagbashi a la'a zavu'wa va yi shi. Malingata ma la'a za na lyungu niyi shi.

17 I reve taq ili i nda, waru Asulaq a ta zuwaa du aba'un, ni i yuwan le.

18 "Maa yuwusan adanshi adama aq du suru shi. N reve taq aza a na n dangwai. Amma ili i na Adanshi aq Asulaq a dammai ciga 'yuwan u shiwan. Reve u damma, 'Vuma na aa lyuwusa obolo na amu da wina numu!" [◊]

19 "N ta dansaa du ili i nda gogo kafu u fara, tsaqru nu u fara, i usu a na amu dada* za na ri lo kuci.

20 N ta dansaa du amayun, vuma na ushiyi malingata mava, u ushi mu taq fo. Waru vuma na usu numu, u usu taq vuma na lyungu numu."

Yesu damma taq ili i na yaa cina yi

(Mat. 26:20-25; Mak. 14:17-21; Luk. 22:21-23)

21 Ana Yesu kotoi adanshi o ndolo, avu u uwa atsumolangu aq abunda lon. Dada u dammai a alanga e eteshe, "N ta dansaa du amayun, vuma taq atsumaq aq du u ta wina mu."

22 Agba ojoro aq yi e reve ili i na waa dansa shi. Avu aq kalyuwulai vani le.

23 Za taq atsumaq o ojoro aq yi za na Yesu cigai lon,[†] danaq taq nden zuzu na ayi.

◊ **13:18** Ica 41:9. * **13:19** Aza a Isra'ila e reve taq danshi "amu dada" aala aq Asulaq a da. Pa nda Yesu ta dansa ili i taq i da u ri na Asula. † **13:23** Oojoro a na Yesu cigai lo'on, ayi da Yahaya za na danai aatagada a nda. U ciga u de aala aq yi shi dada u zuwusai "za na Yesu cigai lon" ko "oojoro o ro" atsumaq e idana ya yi.

24 Avu Simo Bituru yuwaan yi adanshi nu ukere reve u damma, “Ece yi ko zane da waa yuwusan adanshi a aci a yi.”

25 Reve oojoro'o u rabatowo Yesu, avu we ece yi, “Zagbain, atsuma a tsu, vuma ne da vaa yuwusan adanshi a aci a yi?”

26 Avu u usu, “N to oto assala a nda o usa'an. Vuma na n cayi ayi da waa wina mu.” Avu wo oto assala'a avu u ca Yahuza, ulobo wā Simo Iskariyoti.

27 Ana Yahuza ushiyi assala o ndolo, dada Male ma uwa niyi.

Dada Yesu dammai, “Yahuza, 'yawā gogo vu yuwan ili i na vu cigai vu yuwan.”

28 Atsuma a aza a na a dānai lo a alya, babu za na revei ili i na i zuwai Yesu dammai ne Yahuza.

29 Amma adama a na Yahuza ayi da le za vuuzuwa, ozo o ro a yuwusan tā majiyan gashi Yesu damma yi tā, u 'yawā u tsupa ikebe yi ilyalya, ko u ne'eshen alambi ikebe.

30 Ana Yahuza ushiyi assala o ndolo, reve wu utushi, cina ayin a yuwan.

Wilā u sa'avu

31 Ana Yahuza karai, reve Yesu damma, “Mantsa ma rawa tā a na āmū Mawun ma Vuma maa uwa atsuma a tsugbain tsā vā, waru Asula a tā tsurā tsugbain adama e ili i na yaa cina mu suru.

32 Nā Asula a tsurā tsugbain adama a vā, Asula na aciyayi u to roco cine Mawun ma Vuma mā ri na tsugbain gogogo.

33 “Muwun n vā, mantsa ke'en da ma buwa numu a na māqā dānu nā ādu. I ta zami mu, agba yaā tsurā mu shi. N damma du tā cine n dammai

aza a Isra'ila, 'Yaa gura 'yawā ubatā u na maa 'yawā shi.'

³⁴ "Amma n ta casu du wilā u sa'avu u na yaā kuru. I ciga i 'yuwan i cigalai cine n ciga ndū.

³⁵ Ni i cigalai, ama suru e te reve ądu ojoro ą va a da."

Yesu yuwan tā adanshi a na Bituru a wasan yi

³⁶ Reve Simo Bituru ece Yesu, "Zagbain, te da vee tyo?"

Reve u usu, "Ubata u na maa 'yawā vaa gura toni mu de shi, amma ą 'yawā de vu to toni mu."

³⁷ Avu we ece yi, "Zagbain, nye i zuwai moo toni wu gogo shi? N tu ufobu n kuwā obolo nā avu!"

³⁸ Reve u usu yi, "Vu tu ufobu vu kuwā adama ą va? Amayun a da maa damma wu, kafu moton ma saala, vu ta wasan mu uta'atsu."

14

Yesu da ure a tyo ya Dada

¹ Reve Yesu damma ojoro ą yi, "She u 6ałą ko i dana nā ątsumoląngu wan. I ushi Ąsula, waru i ushi mu fo.

² Asula ą abantā ą tā de o u'wa wa Dada va, waru n tā 'yawā n foboo du ubatā. Na amayun a da shi, n shi a damma du ne shi.

³ Nā n koto mayan me ili i nda, n tā tawisā n tara du ą tyo obolo nā ąmu. Reve tsu dənuyi obolo.

⁴ I reve tā ure ą tyo ubatā u na mee tyo."

⁵ Reve Toma usu yi, "Zagbain, tsu reve ubatā u na vee tyo shi. Cine tsee reve ure ą tyo de?"

6 Reve u usu, “Àmu da ure u na u rocoi amayun a Àṣulà waru n ca ama wuma. Babu vuma na aa 'yàwà ya Dada she nu u kuru nu ubàtà u và.

7 Ni i shi i reve mu na amayun, i te reve Dada và fo. Amma diga gogo i reve yi tà, waru ye ene yi tà.”

8 Àvu Filibu damma, “Zagbain, roco tsu Dada'a, àtsu u ta rawa tsu.”

9 Reve u usu, “Filibu, n to obole nà àdù nu ujimu. Cine tsa da wo o'woi hali n gogo koto vu revei ko zane da n ri shi? Vuma na ene numu suru, we ene tà Dada. To, cine vaa dansa n roco du Dada'a.

10 Koto vu ca okolo a na àmu n ri pe àtsuma a Dada, waru Dada ri pe àtsuma a và shi? Adanshi a na maa dansaa du adanshi a và a da shi, amma Dada da na ri pe àtsuma a và, waru ayi da waa yuwusan ulinga wà yi.

11 Usuyi Dada'a u tà pe àtsuma a và, àmu waru n tà pe àtsuma a Dada. Nà yàq usu mu adama e idanshi i và shi, to, usu numu adama e ili i na n yuwain.

12 “Amayun a da maa dansaa du, vuma na suru usu numu, ta yuwan ili i na n yuwusain. Aza a na a usu numu a ta yuwan ili i na i la'ai za na n yuwusain, adama a na n tà kàmbà n dànu obolo nà Dada.

13 Waru ni i pati ili i ro àtsuma a ala a và, n ta yuwaan du, adama Mawu'un u tàwàq Dada nà tsugbain.

14 N ta yuwaan du ili i na i patiyi suru àtsuma a ala a và.

Nzuwulai n na Ruhu va Akiza aa tawa

15 “Ni i ciga mu, i ta yuwan ili i na n damma ndu i yuwan suru.

16 Waru n ta pati Dada u ca ḫu Za vi Ikambi i ro, za na ᾱͅ dānu nā ᾱͅ ḫu hali ukosu.

17 Ⱥ̄yi ḫa Ruhu va Akiza,† za na rocoi amayun adama ᾱͅ Ⱥ̄sula. Ama o uvadi ᾱͅ usu yi shi, adama a na e ene yi shi, waru e reve yi shi. Amma ᾱͅ ḫu i reve yi tā, adama a na u tā pe nden ɻatsuma ᾱͅ ḫu, waru u tā dānā pe ɻatsuma ᾱͅ ḫu.

18 Nā n kārā, maa lyawa ḫu ᾱͅ nde'en tsa mkpa'an shi, n tā tawisa ȳa'ᾱͅ ḫu.

19 Mantsa ma buwa tā ke'en, ama o uvadi a buwa ee ene mu shi, amma ᾱͅ ḫu i te ene mu. Adama a na amu wuma u ḫa n ri, ᾱͅ ḫu waru i tā dānā wuma.

20 Nu urana u ndolo u tāwā, i te reve a na n ri pe ɻatsuma ᾱͅ Dada. Waru i te reve a na i ri ɻatsuma ᾱͅ vā, waru ȳamu n ri ɻatsuma ᾱͅ ḫu.

21 Vuma na ciga numu suru, u ta yuwan ili i na n dammai suru, ȳvu Dada vā ciga yi fo. ȳmu fo n ta ciga yi, ȳvu n roco yi ko zane ḫa n ri."

22 ȳvu Yahuza (ȳyi nda Yahuza Iskariyoti ḫa shi) damma, "Amma Zagbain, cine vu foboi vu roco tsu aciyāwu amma ᾱͅ tyo a akapi shi?"

23 Reve u usu, "Na ama a ciga mu, a ta yuwan ili i na n damma nle a yuwan suru. Dada vā ta ciga le, ȳvu tsu tāwā ȳa'ᾱͅ le, ȳvu waru tsu dānu obolo ne ele.

24 Vuma na gba ciga numu shi, waa yuwan ili i na n dammai shi. Ili i na yu uwua numu n dammai, ȳa'ᾱͅ vā ḫa wu utai shi, amma o unā wa Dada u ḫa za na lyungu numu.

25 "N damma ḫu tā ili i nda suru a mantsa ma na n dānāi obolo nā ᾱͅ ḫu.

26 Amma ȳyi Za vi Ikambi u to roco ḫu ili suru, waru u ta zuwa ḫu i cuwan ili i na n damma ndu

suru. Ayi Za vi Ikambi i nda ayi da Ruhu va Akiza za na Dada və aq̄ lyungu ətsumaq̄ a ala q̄ və.

²⁷ N zuwa du t̄ q̄ i tsurā mazāngā o okolo q̄ du, cu'un mazāngā na n ri n̄ ayi o okolo q̄ və, ayi da maa zuwa du i tsurā. Asuvu nden a na maa ca woo o'wo cine uvadi waa ca shi. Adama o ndolo she i yuwan ətsumolāngu lon wan, waru she yu uwua wovon wan.

²⁸ "Yu uwua mu t̄ de adansa n t̄ kārā waru n t̄ tāwisa ya'q̄ du. Ni i ciga mu na amayun i yuwan mazāngā a na māq̄ kāmbā ya Dada, adama a na u la'a mu t̄ tsugbain.

²⁹ N ta dansaa du ili i nda gogo kafu u fara, adama nu u fara i usu.

³⁰ Māq̄ dāshi yuwan adanshi q̄ əbundā n̄ aq̄ du shi. Adama a na za tsugono tsu uvadi u nda u t̄ lo a tāwā. Amma u ri nu ucira a aci q̄ və shi.

³¹ N yuwan t̄ ili i na Dada və damma numu n yuwan suru, tsarā ama o uvadi a nda e reve n ciga yi t̄.

"Tāwāi gogo tsu karai."

15

Ataci ne eten

¹ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi no ojoro q̄ yi, reve u damma, "Amu da ikyun ya amayun i na i tsu utaq̄ atacit a inabi. Dada və ayi da cimbi.

² Ne eeten a na q̄ ri za və nu u matsan shi, u tsu gasa yi t̄. Waru u tsu lapula t̄ eeten a na a tsu matsān muwun, tsarā u matsān muwun mā abunda.

³ Ili i na n damma ndu u zuwa du t̄ de i kāmbā cece.

4 Ni i ri ukabu nà ɿmu, n to o'wo ukabu nà ɿdu. Eeten a tsu matsan nà aciyayi shi. U ta matsan nu u buwa ukabu ni ikyun. Ne da ɿdu fo yaa matsan shi, she ni i ri ukabu nà ɿmu.

5 “Amu da ikyun ya ataci'i, ɿdu gba eten. Nà za suru kaba ya'qà và, ɿmu waru ukabu nà ɿyi, u ta matsan lon. Agba yaa gura yuwan ili i ro shi, she nà n kamba du.

6 Nà za ri ukabu nà ɿmu shi, u ta gashi eeten a na a tsu vari reve u 'yewe. Ama a tsu tara tà eten a na e 'yewei, reve a zuwa le a akina ɿ kulàto le.

7 Ni i ri ukabu nà ɿmu nà waru yaqà kurusu uritosu u và, i ta pati Dada ili i na i cigai suru, ɿvu gba u ca du.

8 Nà yaa matsasan muwun mà ɿabundà, u to rocosu a na ɿdu ojoro ɿ và a da, waru i to rocosu ama tsugbain tsa Dada và.

9 “N ciga du tà cine Dada và ciga numu. Gogo i kaba ɿtsumà e icigi i và.

10 Ni i yuwan ili i na n dammai, i ta kaba ɿtsumà e icigi i và. Ne da waru, n yuwain ili i na Dada và damma numu n yuwan, ne da fo n ri ukabu ɿtsumà e icigi ya yi.

11 N damma du tà ili i nda suru adama yoo o'wo nà cu'un mazàngà ma na n ri nà ɿyi, adama waru mazàngà mà du mo o'wo ushete wan.

12 Apa nda ili i na maa dansaa du i yuwan: i cigalai ununa n ciga ndu.

13 Babu icigi i na i la'ai nda, vuma kuwà adama ɿ n'utsà mà yi.

14 “ɿdu n'utsà n và da, ni i kuru ili i na maa dansa.

15 M buwa e desu du agbashi shi, adama a na zaghain tsu damma agbashi a yi ili biti shi. Amma n te desu du n'utsa, adama a na n damma ndu ili i na Dada va damma numu biti.

16 I dangwa mu shi. Amu da n dangwa ndu. Avu waru n ca du ulinga u nda i yuwan: 'Yawai i matsan muwun, icu'un i na yaa jima. Ne da Dada aa ca du ili i na i pati niyi suru na alat a va.

17 Apa ili i na n damma ndu i yuwan: I cigalai.

Uvadī u ta 'yuwan ojoro'o

18 "Na ama o uvadī a nda a 'yuwan du, i cuwan amu da a fara 'yuwain.

19 Na adū aza o uvadī a da, a ta ciga du ununa a cigai aza e le. Amma n dangwa du tā yu uta qatsumā o uvadī, adama o ndolo adū aza o uvadī a da shi. Ayi da i zuwai uvadī u 'yuwan ndu.

20 I cuwan ni ili i na n damma ndu: Aagbashi a la'a zavu'wa va yi shi. Na ama o bongi mu, o to bongi du fo. Waru na a yuwan ili i na n rito nle a yuwan, a ta yuwan ili i na i damma nle fo a yuwan.

21 Agba o to bongi du adama a na i ri aza a va. A ta yuwan ne adama a na e revei za na lyungu numu shi.

22 Nā n shi n tawā n yuwaan le adanshi shi, a shi a dānā nu unusu u na wāqā tawāqā le no oforo shi. Amma gogo a ri nu ure u motaqā shi adama o unusu u le.

23 Za na 'yuwan numu biti u 'yuwan tā Dada va.

24 N yuwan tā linga va asalama e memere me le, icu'un i na ko za koto yuwin shi. Nā n shi n yuwan linga nda shi, a shi a dānā nu unusu shi. Agba gogo nda e ene tā ili i na n yuwin. Agba suru nā ne, a 'yuwan mu tā obolo nā Dada va.

25 Agba ili i nda i fara taq adama e ili i na a danai a Wilaq u le wo o'wo amayun: ‘A 'yuwan mu taq pere m pere.’ [◊]

26 “N taq lyunguwaq du za na a tsu de Za vi Ikambi. U to uta ubata wa Dada avu u tawa ubata u du. Ayi da Ruhu va amayun. Nu u tawa, u ta yuwan adanshi adama a va.

27 Reve adu fo ni i ciga i 'yuwan i damma ama adama a va, adama a na i ri obolo na amu diga a mantsa ma na n temei uritosu.”

16

1 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, u damma, “N damma du taq ili i nda, adama i lyawa u'ususu u va wan.

2 A taq gbara du a a issa. Waru mantsa ma taq tawa ana ama oo una du, reve a jiyan gashi a ta yuwusaan Asulaq aganda na a yuwan ne.

3 A ta yuwan ne, adama a na e reve Dada'a shi, waru e reve mu shi.

4 Agba n damma du taq ili i nda, adama na mantsa ma tawa ana aa yuwusan ili i nda, i cuwan ni ili i na n damma ndu.

Ulinga u Ruhu va Akiza

“Mantsa ma na n temei uritosu, n damma du ili i nda shi, adama a na n shi obolo na adu.

5 Gogo gba n taq kambaq ubata wu za na lyungu numu. Agba ko vuma taq atsuma a du ece mu, ‘Te da vee tyo?’ shi.

6 Ana n damma ndu gogo, adu da nda i remei atsumolangu.

◊ **15:25** Ica 35:19; Ica 64:4.

⁷ Agba amayun a da maa dansaa du, u la'aa du ta ulobonu n kàrà. Nà n kàrà n tà lyunguwà du nà Za vi Ikambi. Nà n kàrà shi, Za vi Ikambi'i wàqà tawà shi.

⁸ Nu u tawà, u to roco ama o uvadì a na a nusain ana a dammai, ‘Tsu reve tà ili i na i ri unusu, waru tsu reve tà ili i na i ri mejege, waru tsu reve tà ununa Àsulà à tsu ge'eto unusu.’

⁹ A yuwan mejege shi adama o unusu, adama a na à usu mu shi.

¹⁰ A nusan tà adama e ili i na i ri mejege, adama a na n tà 'yawà ubàtà wa Dada, waru yaa lyuwa elime nà mene mà và shi.

¹¹ A yuwan mejege shi adama o uge'etosu adama a na u yuwaan tà de za tsugono tsu uvadi u nda uge'etosu.

¹² “N tà ni ili ya àbundà i na maa damma du, agba gogo u la'a tà ucira u na yee reve.

¹³ Agba nà Ruhu na o rocosu ili i na i ri amayun adama à Àsulà u tawà, u ta zuwa du i reve ili i na i ri mejege i na yoo utusà ubàtà wà Àsula. Waa yuwan adanshi a na o utai ubàtà wà yi shi, amma u ta damma ili i na wu uwai goon, waru u ta damma du ili i na yaà tawà.

¹⁴ U ta ca mu tsugbain, adama a na u ta tara ili i na n dammai reve u damma du.

¹⁵ Ili i na Dada ri ne ele suru, n tà fo ne ele. Ayi da i zuwai n dammai Ruhu'u u ta tara ili i na maa damma àvu u damma du.

Atsumalima à ta kambà mazanga

¹⁶ “Na a jima ke'en yee ene mu shi, amma à tyo de i te enishe mu.”

17 Reve ozo o ro ątsumą o ojoro ą yi a dammulai, “Nye waa dansa ana u dammai, ‘Na a jima yee ene ąmu shi, reve waru ą tyo de ąvu ye enishe mu?’ Waru nye i da waa dansa ana u dammai, ‘Adama a na n tą kąraq ą tyo ubątą wa Dada?’ ”

18 Reve waru e ecelei, “Nye i da waa dansa ‘na a jima ke'en?’ Tsu gura reve ili i na waa dansa shi.”

19 Yesu reve tą ojoro ą yi a ciga tą e ece yi adama o ndolo, dada u damma nle, “Ite mecilei ili i na maa dansa ana n dammai, ‘Na a jima ke'en ye ene mu waru shi, reve waru n damma ą tyo de i te enishe mu?’”

20 Amayun a da maa dansaa du, i tą shon ąvu waru i yuwan ątsumoląngu, amma uvadi u ta yuwan mazanga. I ta yuwan ątsumoląngu, amma ątsumoląngu ą du ą ta kambą mazangą.

21 Na ka dąnu limatan, u tą ną mbala, adama a na mantsa mą yi ma rawai. Amma nu u matsan mawu'un, ąvu wi icina ną mbala'ą adama a na u ri ą mazangą ma na u tsurai mawun o uvadi.

22 Ne da fo u ri ya'ą du. Gogo i tą ątsumoląngu, amma n te enishe du. A mantsa'a i ta yuwan mazangą, waru ko vuma aa gura zuwa du i lyawa mazangą shi.

23 Ną mantsa mo ndolo ma rawa, yee ece mu ili i ro waru shi. Amayun a da maa dansaa du, Dada vą ta ca du ili i na i patiyi suru ątsumą a ala ą vą.

24 Hali n gogo koto i pati ili i ro ątsumą a ala ą vą shi. Patishiyi, Ąsulą waru a ta ca du ąyi, tsąraq i shiwan ną mazangą.

Kristi Zamawawa lyuwa tą aci o uvadī

25 “N yuwan tą adanshi a nda ni iroci, agba mantsa mo tą lo ą tąwą ana mąq dąshi yuwan ne

shi. A mantsa'a n taq paqduwaq du ili suru adama a Dada'a.

²⁶ O urana u ndolo i ta pati Dada'a na ala aq va, agba woo o'wo she naq n yuwan ipati o unaq u du shi.

²⁷ Asula Dada u ciga du taq adama a na i ciga numu, reve waru i usu a na mu utai ubataq wa yi.

²⁸ Mu utaq taq ubataq wa Dada, reve n taqwa o uvadi. Gogo gba n taq lyawa uvadi avu n kambaq ya Dada'a."

²⁹ Avu ojoro'o a damma, "Gogo vu ta adanshi naq atsu upaqduwu! Vaa yuwusan adanshi ni iroci shi.

³⁰ Gogo tsu reve taq vu reve taq ili biti. Vu ta gura usu yeci i vuma kafu u yuwan yeci'i. Ayi nda, u zuwa tsu taq tsu usu vu utaq taq ubataq wa Asula."

³¹ Avu u usu, "Amayun a da i usu taq gogo?

³² Mantsa mo taq lo aq taqwa, waru u rawa taq de, ana suru ndu yee bete'we, koyan da atsumaq aq du a kambaq o u'wa wa yi, reve i lyawa mu aq nde'en. Agba Dada to obolo naq amu, waru adama o ndolo n ri aq nde'en shi.

³³ "N damma du taq ili i ndolo adama yoo o'wo naq mazangaq ma amayun adama a na i ri obolo naq amu. Uvadi u ta zuwa du i sowo atsumalima. Agba i kabaq asuvu! N lyuwa taq aci o ucira wu uvadi!"

17

Yesu yuwaan taq ojoro aq yi avasa

¹ Ana Yesu kotoi a dansaa le ili i nda suru, reve u kalyuwaq zuva avu u damma, "Dada, mantsa ma rawa taq. Vu ca Mawun maq wu tsugbain adama u ca wu tsugbain.

² Vu ca yi taq tsugbain a aci a ama suru adama u ca aza a na vu ca niyi wuma u na woo koto shi.

³ Waru nda ure u na aqtsura wuma u na woo koto shi: e reve wu, za na aqvu da Aṣula a amayun goon, reve waru e reve Yesu Zamawawa, za na vu lyunguyi.

⁴ N roco taq tsugbain tsaq wu o uvadi ana n kotoi ulinga u na vu ca numu n yuwan.

⁵ Gogo, Dada, vu daqshi ca mu tsugbain tsa na n shi naq ayi ana n shi obolo naq vu kafu vu yuwan uvadi.

⁶ “Vu ca mu taq aq e itoni o ro aqtsuma o uvadi u nda, waru n roco le taq ili i na vu rotsoi. Aqza a wu a da a shi, agba vu ca mu taq ele, aqvu gba a yuwaan wu tsutoni.

⁷ E reve taq a na aqvu da vu ca numu ili i na n ri naq ayi suru.

⁸ Adama a na n damma taq aq e itoni a vaq ili i na vu damma numu, agba a usu taq. E reve taq a na mu utai ubata waq wu, aqvu waru a usu aqvu da vu lyungu numu.

⁹ N ta avasa adama e le. Maa yuwusan avasa adama a ama o uvadi shi, amma adama a aza a na vu ca numu, adama a na ele aqz a a wu a da.

¹⁰ Ama o ndolo suru aza a na a ri aqz a e itoni a vaq aqz a a wu a da fo, waru aza a na oo tono wu suru aqz a a vaq a da fo. O roco taq na amayun ili i na tsugbain tsaq vaq tsaq ri.

¹¹ N taq lo a taqwaq ya'a wu. M buwa e isawan o uvadi waru shi. Agba aqz a e itoni i vaq a buwa taq aqtsuma o uvadi. Vu roco ucira wa ala a wu, ayi da ala a na vu ca numu, tsara vu geshe le. Dada oo o'wo ili i taq, ununa aqvu na aqmu tsu ri.

12 Nu ucira wā wu u dā, ucira u na vu ca numu a mantsa mo ndolo ̄amu ubuwu o uvadī dāda m putsayi ili i wuya a ju'wān le. Shede ̄ayi vuma na o kototoi* ̄ayi dā a lungusai adama Adanshi a ̄Asula a shiwan.

13 “Dada, n ta tawa ya'a wu gogo. Agba n damma tā ili i nda ̄amu ubuwu o uvadī, adama ̄azā e itoni a vā a shiwan nā māzāngā ununa ̄amu n ri.

14 N damma le tā ikaka ya wu. Agba ama o uvadī u nda a 'yuwan le tā, adama a na a ri ili i tā ne ele shi, ununa ̄amu fo n ri ili i tā na ama o uvadī shi.

15 Maa patishi wu vu tawa le ̄atsumā o uvadī shi, amma vu 'yasan za wuya a ju'wān le.

16 ̄Amu za vu uvadī u nda u dā shi. Ne dā waru ele fo ̄azā o uvadī a nda a dā shi.

17 Vu zuwa le o o'wo cece na akiza o uritosu wa adanshi a wu za na ̄ayi dā amayun.

18 N lyungu le tā ̄atsumā o uvadī, cine vu lyungu numu ̄atsumā o uvadī.

19 N ca tā aciyāvā n yuwaan wu tsugbashi adama ele fo a ca aciyele a yuwaan wu tsugbashi.

20 “Dada, n ta yuwusan avasa adama a ̄azā e itoni a nda, agba waru n ta yuwusan avasa adama a azā a na aā tāwā a ca mu okolo e le suru, adama e ili i na azā e itoni a vā aa damma adama a vā.

21 N ciga tā suru nle o o'wo ili i tā, ununa ̄amu n ri ili i tā nā ̄avu, ̄avu waru vu ri ili i tā nā ̄amu. N ciga le tā fo o o'wo ili i tā nā ̄atsu. Dada ama o uvadī a nda aā usu a na ̄avu dā vu lyungu numu.

22 N ca tā ama a nda tsugbain tsa na vu ca numu adama o o'wo ili i tā, ununa ̄avu nā ̄amu tsu ri ili i

* **17:12** Vuma na o kototoi pa nda u ta yuwusan adanshi a Yahuza Iskariyoti za na winai Yesu.

ta.

²³ Amu ili i taq i da ne ele, avu waru ili i taq vu ri na amu, adama o o'wo ili i taq suru suru. Ne da ama o uvadi ee reve avu da vu lyungu numu. E te reve a na vu cigai az e itoni av ununa vu ciga numu.

²⁴ “Dada, vu ca mu taq ele, waru n ciga le taq a dana ubataq u na n ri, adama ee ene tsugbain tsaq va, za na vu ca numu adama a na vu ciga numu kafu vu yuwan uvadi.

²⁵ “Dada, avu da za va abula.[†] Uvadi u reve wu shi, amu gba n reve wu taq, ama a nda waru e reve taq a na vu lyungu numu.

²⁶ N roco le taq ili i na vu rotsoi, waru n ta lyuwa elime nu uyuwusan ne. Ne da aa gura ciga ozo o ro ununa vu ciga numu, adama moo o'wo ili i taq ne ele.”

18

E reme taq Yesu

(Mat. 26:47-56; Mak. 14:43-50; Luk. 22:47-53)

¹ Ana Yesu kotoi avasa, reve ayi no ojoro a yi a karaq reve a pasa Ubaa wa Kidron. Reve a rawa ubataq u na u ri na danga zetun[†] va abunda avu a uwa pe.

² A 'yawusa taq ubataq'a na abunda, ayi da i zuwai Yahuza za na wina niyi revei ubataq u na a ri.

³ Reve nan ganu a gbagbain na Afarishi a lyungu adugari a Aa'lisamapada o ro a kuru Yahuza. Waru obolo a asoja a Roma a shi taq obolo ne ele, ama a nda a shi taq ni itana yu uvon ni iftila na akata. Avu Yahuza tara le a tyo ubataq'a.

⁴ Yesu reve taq ili i na yaa fara na ayi, dada wu utai reve we ece le, “Zane da yaa zama?”

5 Reve a usu, “Yesu za va Nazara.”

Avu u ðamma le, “Amu dada Yesu'u!” (Yahuza za na wina niyi, shi t̄ mishin ne ele.)

6 Ana Yesu damma nle, “Amu dada ayı'i,” reve o rono n̄ acıpa avu a riya e ida.

7 Reve we ecishe le, “Zane da yaa zama?”

Avu a damma, “Yesu za va Nazara.”

8 Avu u usu, “N damma du t̄ de amu dada Yesu. Na amu da yaa zama, lyawai ojoro a va a kara.”

9 A yuwan t̄ ne adama e ili i na Yesu dammai de a shiwan, “N lamba ko za t̄ ątsumaq a aza na vu ca numu shi.”

10 Reve Simo Bituru tala matsun me pe'eni ma yi reve u kodo utsuvu wu usa'ani wa aagbashi aaabara a nan ganu. (Aala a aagbashi'i Maluku.)

11 Avu Yesu damma Bituru, “Kambuwā matsun me pe'eni ma wu e ibici ya yi. Vu ta a majiyan n ciga n sowo ątsumalimq ununa Dada zuwai n sowo shi?”

*A tarai Yesu a tyo ubaqwa aabara a nan ganu
(Mat. 26:57-58; Mak. 14:53-54; Luk. 22:54)*

12 Reve yali i gbaint̄ n̄ asoja a yi a Roma, obolo n̄ ądugari a Aa'isamapada, e reme Yesu avu a nl̄ yi.

13 Avu a fara tara yi a tyo ya Hanana, ąshawale Kayafa. Kayafa da dənai aabara a nan ganu a aa'wan o ndolo.

14 Ayi dada za na de ącicap̄ u dammai azagbain a Isra'il, “Lyawai vuma nda kuwa tsara ama suru a dənə wuma.” ◊

*Bituru wasain Yesu
(Mat. 26:69-70; Mak. 14:66-68; Luk. 22:55-57)*

◊ **18:14** Yah. 11:49-50.

15 Reve Simo Bituru no oojoro o ro [◊] a kuru Yesu. Oojoro'o u reve t̄aabara a nan ganu'u, dada u uwai obolo n̄ Yesu ȣtsumā a agalaci o ukobu wu uge'etosu wa aabara a nan ganu.

16 Bituru gba reve wi isawan a alanga zuzu nu unq̄antsu. Avu oojoro'o u k̄amb̄a u yuwan adanshi na aagbashi o usheli a na a ri o unq̄antsu. Reve a lyawa Bituru u uwa.

17 Amma ȣvu usheli'i we ece Bituru, “Avu oojoro a vuma ndolo Yesu da, ko ne da shi?”

ȣvu u wasan, “O'o, ȣmu da shi!”

18 Mantsa mo ut̄anu ma da m̄a shi, reve agbashi n̄ ȣdugari a Aa'isamapada a gba'ato akina. Ele a lyasuwusa, dada Bituru rawai zuzu na akina'a adama u lyasuwa.

Aabara a nan ganu a yuwan Yesu yeci

(Mat. 26:59-66; Mak. 14:55-64; Luk. 22:66-71)

19 Avu aabara a nan ganu a yuwan Yesu yeci adama o ojoro a yi nu uritosu w̄a yi.

20 Reve u usu, “N yuwusan t̄aabara a adanshi adama koyan da uwua. N ritosu t̄aabara a a'lisa n̄ a Aa'isamapada, ubat̄a u na aza a Isra'il suru o tsu boloto. N damma ko ili i t̄aabara usokowu shi.

21 Adama a nye vee eceshe mu cu'un vi ili i nda? Ece ama a na a uwai uritosu u va. E reve t̄aabara a na n̄ dammai.”

22 Ana Yesu dammai ne, ȣvu dugari ro basa yi o ugbaguzu ȣvu u damma, “Zane da ȣvu a na vaa yuwaan aabara a nan ganu'f cu'un va adanshi o ndolo?”

23 Avu u damma, “Na n̄ damma t̄aabara a ro i na Wilā u dammai u ri mejege shi, i roco ill'i. Agba ni ili i

[◊] **18:15** Yah. 13:23.

na n dammai amayun a ða, adama ܂ nye vu 6asa numu?”

²⁴ Yesu ubuwu wunlu dada Hanana caco niyi ܂ tyo ya Kayafaaabara a nan ganu.

Bituru wasisan t܂ Yesu

²⁵ Ili i nda a farasa pe ܂atsuma, Simo Bituru de mishin zuzu na akina a ܂iyasuwusa. Dada e ece niyi, “Avu za vi itoni ya Yesu ða, ko ne ða shi?”

Avu u wasan reve u damma, “O'o, ܂amu ða shi!”

²⁶ Aagbashi o ro a abara a nan ganu ܂ shi t܂ lo. Maci vuma na Bituru kodoi utsuvu u ða. Avu u damma, “Me ene wu t܂ ubata a danga zetun, ko me ene wu shi?”

²⁷ Avu Bituru wasisan, a mantsa'a ܂avu moton ma saalashi.

A tarai Yesu ܂ tyo ya Bilatu

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak. 15:1-5; Luk. 23:1-5)

²⁸ Ana Kayafa kotoi uge'etosu w܂ Yesu na wasasa, dada azgbain a Isra'il a tara niyi ܂ tyo ubata w܂ wa Bilatu gwamna vuma v܂ Roma. Avu ama'a e isawan a alanga. Na shi za ro uwa pe, u shi to o'wo babu cece, agba Wilâ u shi a lyawa yi u yuwan Abuki a Mapasa shi.

²⁹ Avu Bilatu uta a alanga reve we ece le, “Adan-shi ܂ nye a ða i tawayi a aci a vuma nda?”

³⁰ Reve ܂ usu, “Na shi vuma nda za vu ulinga wi iwuya i ða shi, tsu shi ܂ tawâ na ܂ ayi ubata w܂ wu shi.”

³¹ Avu u damma le, “To, ܂adu na aciyâdu tara niyi i 'yawâ i ge'eto yi cine Wilâ u du u dammai i ge'eto yi.”

Reve a wasan a damma, “Adu ܂aza ܂ Roma i tsu lyawa tsu tsu una vuma shi.”

³² Ili i na a dammai u roco tā ili i na Yesu dammai de cine wāqa kuwā u fara tā o o'uso amayun.

³³ Reve u kāmba o ukobu ̄avu u de Yesu ̄avu we ece yi, “Avu da mogono ma aza a Isra'ila?”

³⁴ Avu u damma, “Yeci yā wu i da nda'a, ko ama o ro a yuwaan wu tā adanshi a vā? ”

³⁵ Reve u usu, “Vu reve tā ̄amu za va Isra'ila da shi! Ama ̄wu nā nan ganu a gbagbain a da a tāwai na ̄avu ya'qa va. Nye i da gba vu yuwain?”

³⁶ Reve Yesu usu, “Tsugono tsā vā za vu uvadi u nda u da shi. Nā shi za vu uvadi u nda u da, agbashi a vā a shi ta yuwan nlāngi adama a zuwa mu e ekere a azagbain a Isra'ila wan. ̄amu n ri ana ngono n na maa yuwusan tsugono pa o uvadi shi.”

³⁷ Avu we ece yi, “Avu mogono ma da, ko ne da shi?”

Reve u usu yi, “Vu damma tā ̄amu mogono ma da, waru vu damma tā mejege. Ayi da i zuwai a matsan numu, ̄avu n tāwā o uvadi adama n damma ama amayun. Waru za na ri za va amayun tsu poloo mu tā atsuvu.”

³⁸ Avu we ece yi, “Nye i da amayun?”

A padayi Yesu ugana wu ukwa

(Mat. 27:15-31; Mak. 15:6-20; Luk. 23:13-25)

Ana Bilatu dammai ne, ̄avu wu utisā a tyo ya aza a Isra'ila ̄avu u damma le, “Vuma nda yuwan ili i na i rawai n damma, ‘Nu u ciga u 'yuwan u kuwa’ shi.

³⁹ I reve n tsu bada ta vuma tā atsuma o u'wa wa ali u kāra a mantsa mā Abuki a Mapasa. I ciga tā n lyawa ‘mogono ma aza a Isra'ila?’ ”

⁴⁰ Reve a saala, “O'o, a lyawa yi wan! Tsu ciga taq a lyawa Baraba.” (Baraba gba u shi taq u tsu 'yasasan nlangi.)

19

Asoja ayuwaan taq Yesu ulamu (Mak. 15:16-20)

¹ Reve Bilatu† damma əsoja a faba Yesu na asudu.

² Reve a dava ookokolo e eten a awanda, əvu a zuwayi a aaci,* əvu o oto yi aayala a sawun daq-daan.

³ Avu ə tawus ə ya'ə yi na a dammi, “Wuma waq u jima, mogono ma aza a Isra'il!” Na a 6asasa niyi o ugbaguzu.

⁴ Avu Bilatu karə o utisaq waru, reve u damma ama'ā, “Uwwai, n taq o utaq yi pa nda əya'ə du, adama i reve n tsuraq ili i ro i na yaa zuwa n kototo yi shi.”

⁵ Reve Yesu utaq, wotowu no ookokolo a awanda† na aayala'a. Avu Bilatu damma le, “Apa vuma'a!”

⁶ Ana nan ganu a gbgbain obolo naq ədugari ə Aaq'isamapada e ene niyi, reve a saala, “Vara niyi a akpata!† Vara niyi a akpata!”

Avu u usu, “I tara yi reve i vara yi a akpata. N tsuraq ili i na yaa zuwa n kototo yi shi.”

⁷ Reve ə usu, “U damma taq a na əyi Mawun maq Asulaq ma daq. Adama o ndolo, Wilaq u tsu u damma taq u kuwaaq.”

⁸ Ana wu uwaqwai ili i nda, reve wu uwaqwa wovon lon.

* **19:2** Kaisa Mogono mo otosu taq ookokolo a avu'un a na a mungai na aayala a sawun daq-daq. A yuwaan taq ne Yesu adama a lamaa yi.

9 Əvu u kara a kambə o ukobu wə yi reve we ece Yesu, “Te da vu utai?” Agba u usu ilı i ro shi.

10 Əvu Bilatu damma, “Vu 'yuwan tə a yuwan adanshi nə əmu? Vu reve, n tə nu ucirə u na maa lyawa wu vu kara pere, ko n zuwa a vara wu a akpata.”

11 Əvu u usu, “Vu ta gura yuwaan mu ne adama a na Əsula a zuwa nuwu vu yuwan. Vuma na ca numu e ekere ə wu u la'a wu tə unusu.”

12 Ana wu uwmai ili i nda, u shi tə u ciga u lyawa yi u kara pere. Əvu azagbain a Isra'ila a lyuwa elime nə yisaali, “Nə vu lyawa vuma nda pere, avu i'utsə i Mogono Kaisa da shi! Vuma na suru tarai aciyayi mogono ma da, vuma ndolo ma'yuwatan mo mogono ma da!”

13 Ana wu uwmai ili i na aa dansa, reve wu utə nə Yesu a alanga əvu u dənu o ootogu o uge'etosu o ukobu u na ə tsu de Ukobu u na ə Ru'wəi na Atali a Gbagbain. (Aala o ubatə u nda nə Tsu'aramat əyi da “Gabata.”)

14 Gogo urana u tə e meremee ma aci o Urana wi Ifobi ya Abuki a Mapasa.

Reve u damma aza a Isra'ila'a, “Apa du mogono ma du!”

15 Reve ə kambuwə yi nə yisaali, “Una niyi! Una niyi! Vara yi a akpata!”

Əvu we ece le, “I ciga tə n vara mogono mə du a akpata?”

Reve nan ganu a gbagbain ə usu, “Tsu ri nə mogono mo ro shi, she Kaisa!”

16 Reve u ca le Yesu adama a vara yi a akpata.

A vara tə Yesu a akpata

(Mat. 27:32-44; Mak. 15:21-32; Luk. 23:26-43)

Avu əsoja a tara Yesu reve a kara na ayi.

¹⁷ Ayi a motaqatsumaq lyuci'i, u tanu ta akpata† a yi a tyo Ubata wo Ookoluwo. (Aala o ubata'a na Tsu'arama ayi da "Gologota"†).

¹⁸ Ubata u dada a vara niyi a akpata.† A yuwaan ta ne waru azaq o u'wa wa ali e re o ro, vuma ta suru e eebele a ta, Yesu gba e memere.

¹⁹ Reve Bilatu zuwa le a zuwa de iroci zuva va a akpata'a, adansa,

YESU VA NAZARA, MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

²⁰ Reve a dana iroci'i toto uta'atsu: Za vu ufaru na Tsuyahuda,† waru na Tsuroma, waru na Tsuhe-leni.† Ama na abunda e de yi ta nu unaq, adama a na ubata u na a varai Yesu a akpata u ri alanga na lyuci shi.

²¹ Reve nan ganu a gbagbain a damma Bilatu, "She vu dana, 'Mogono ma aza a Isra'ila' wan, amma vu dana, 'Vuma nda damma ta amu da mogono ma aza a Isra'ila.' "

²² Avu u usu, "N dana yi ta ne, waru ne da u ri."

²³ Ana əsoja o kotoi mavara ma Yesu a akpata, reve a tara itana ya yi avu e ne'eshen bata nashi. Soja suru ta nu upasu wä yi. Reve fo a tara utugu wu uga'an wä yi, za na danai usavu diga zuva a cipa. ²⁴ Reve a dammulai vani le, "She tsu karai ayi nda batata batata wan. Tsu yuwinanca'wa adama tsu reve za na aa tara yi." Ili i nda i fara ta adama e ili i na Adanshi a Asulä a dammai wo o'wo amayun:

"E ne'eshen ta itana i va vani le,
avu a yuwananca'wa adama o utugu u va." ◊
Ayi nda gba, ayi da ili i na əsoja'a a yuwin."

◊ **19:24** Ica 22:18.

25 Mma vã Yesu dãna tã lo mishin a nge'en ma akpata obolo na mma ke'en vã yi. Meri ka va Kiliyofa na Meri Magadaliya a dãna tã lo fo.

26 Oojoro a na u cigai ♫ dãna tã lo fo zuzu na mma vã Yesu. Ana Yesu ene nle obolo, reve u damma mma vã yi, "Vuma nda mawun mã wu ma da gogo."

27 Reve u damma oojoro'o, "Ayi da mma vã wu gogo." Diga lo da oojoro o ndolo a tara niyi a tyo o u'wa wã yi.

Yesu kuwa ta

(Mat. 27:45-56; Mak. 15:33-41; Luk. 23:44-49)

28 Yesu reve tã a na u kotoi de ulinga wã yi. Amma adama u lyawa Adanshi a Asulã o o'wo amayun, reve u damma, "N ta uwuwsa akuli!" ♫

29 Meden mã dãna tã lo tapu na mini ma alamu, avu aosoja'a a tsupu pe ashidi. Dada a nlã niyi o oosondori, †† reve a canana a zuwaa Yesu o una.

30 Ana Yesu sowoi mini'i, avu u damma, "U koto tã." Avu u kãdãto aaci, reve ù kuwa.

A sapai Yesu e eebele

31 Urana u nda Urana wi Ifobi i da,‡ agba nu usana u tawa Ashibi a da za na wo o'woi abajini o urana waru Urana u Mapasa u da. Ana wo

◊ **19:26** Yah. 13:23. ◊ **19:28** Ica 69:21; Ica 22:15. † **19:29** A yuwan tã ulinga na adanga a avu'un a na a tsu de "osondori." Ayi da a yuwayin ulinga a Aatagada a Motã a na o kyo'onuyi mpasa a nãntsü vu 'wa va aza a Isra'il (Mt. 12:22), waru a yuwan tã adanshi a yi bãtã ro atsumã a Adanshi a Asulã. ‡ **19:31** Urana u Mapasa u ta gura o o'wo urana suru atsumã a ajuma. A aa'wan a na a varai Yesu a akpata wo o'wo tã urana wa Ashibi, adama o ndolo a kãmbató tã Ashibi'i abajini o urana.

o'woi aza a Isra'ila a ciga a lyawa lipu le zuva va akpata'a† shi hali urana wa Ashibi, ɔvu a pati Bilatu u lyawa əsoja a kukuda ana a aza a na a danai de a akpata adama a kuwə go'o. Reve waru a cipato lipu le e ida.

³² Avu əsoja'a a fara kuda ana a ama e re'e aza a na a danai zuva va akpata e ebele e Yesu.

³³ Amma ana a rawai ubatə wə Yesu, reve e ene u kuwa tə de, agba a kuda ana a yi shi.

³⁴ Avu za tə ətsumə a əsoja'a tara ibata ya yi reve u sapa Yesu e eebele. Reve mpasa nə mini mo uta.

³⁵ Tsu reve tə ili i nda amayun a da, adama a na za na enei ne esu da dammai. U damma tə ne adama ədu fo i usu.

³⁶ Ili i nda i fara tə adama Adanshi a Asula† a shiwan: “Ko eetele a tə a yi aa kuda shi.” ◊

³⁷ Waru Adanshi a Asula o ro a damma tə, “A tə kalyuwə vuma na a sapai ni ibata.” ◊

Acidə e Yesu

(Mat. 27:57-61; Mak. 15:42-47; Luk. 23:50-56)

³⁸ Ana ili i nda i kotoi, reve Isuhu, vuma lyuci va Arimatiya, pati Bilatu ko u ta lyawa yi u tara lipu və Yesu. (Isuhu za vi itoni və Yesu da, amma usokowu, adama a na wu uwuwusa tə wovon wa azagbain a Isra'ila.) Avu Bilatu usu, reve Isuhu 'yawə u tara lipu'u u kərə nə ayi.

³⁹ Nikodimu, za na shi təwai de ya Yesu na ayin, shewun tə Isuhu. Avu u təwəq nə əgumə a maguru e re na rawai uritowu ukpaku na a tsu tsuwəqən əkwakwə.

◊ 19:36 Mtə. 12:46; Mkc. 9:12; Ica 34:20. ◊ 19:37 Zak. 12:10.

40 Ama e re a nda a tara taq lipu va yi reve a katala yi akandaruwa no okoro obolo na aguma'qa. Ne da aza a Isra'il'a a tsu yuhan na qa cido akwakwa.

41 Ubata u mavara ma akpata'a u taq zuzu na aarumbu, atsuma a aarumbu'u aason a sa'avu a dana taq pe za na koto a yuwain ulinga na ayi shi.

42 Adama a na wo o'woi Urana wi Ifobi u da kafu Mapasa,† waru adama a na aaso'on qa ri zuzu, dada a zuwai pe lipu'u.

20

Aason e Yesu a taq lyanga

(Mat. 28:1-8; Mak. 16:1-8; Luk. 24:1-12)

1 Nu usana wa Aladi ubata ubuwu haba, qvu Meri Magadaliya kara a 'yawa a aaso'on, reve we ene aatali a aaso'on ugandaluwu utakatsuwu nu unantsu wa aaso'on.

2 Reve u suma a 'yawa ya Bituru za na qtsu de Simo obolo no oojoro o ro, [◊] za na Yesu cigai, qvu u damma le, "A tara taq Zagbain pe a aaso'on, agba tsu reve ubata u na a zuwa niyi shi!"

3 Reve Bituru no oojoro'o a kara a 'yawa de.

4 Mere me le a dana taq e iladi, agba oojoro o ro'o a sara taq Bituru hali u fara rawaa yi.

5 Ana u kanza u kalyuwai atsuma a aaso'on, reve we ene pe okoro goon, agba u uwa pe shi.

6 Dada Simo Bituru a rawa qvu u uwa pe, reve we ene pe okoro'o.

7 We ene taq fo apadi o okoro a na a palayi urewesu wa Yesu na ayi. A kutsulu yi taq, reve wo o'wo upasu u taq.

◊ **20:2** Yah. 13:23.

8 Reve oojoro o ro'o, za na fara rawai a aaso'on fo u uwa pe. Reve we ene (avu u usu a na a 'yasa in Yesu atsumaq a akwakwa.

9 (A mantsa mo ndolo koto a shi e reve ili i na Adanshi a Asul a dammai a na amayun a da a ciga a 'yuwan u 'yon atsumaq o ukwa shi.)

10 Reve ojoro'o a kara a kambaq o u'wa.

*Meri Magadaliya enei Yesu
(Mat. 28:9-10; Mak. 16:9-11)*

11 Meri gba wi isawan ta a alanga a aaso'on e mesun. Reve u kanzu u kalyuwa atsumaq a aaso'on.

12 Avu we ene pe nlingata ma Asula n re. A dan a ta wotowu ni itana i uri waru a dan a ta nden ubat a u na lipu va Yesu shi. Za ta dan a ta ubat a aaci za ta gba shi ubat a wa ana.

13 Reve e ece yi, "Adama a nye vu ri e mesun?"

Avu u usu, "A tara ta Zagbain va, agba n reve ubat a u na a zuwa niyi shi."

14 Ana Meri dammai ne, reve u vadala avu we ene Yesu mishin lo, agba u gura reve a na Yesu da shi.

15 Reve Yesu ece yi, "Adama a nye vu ri e mesun? Zane da vu ri e izami?"

Avu u yuwan majiyan gashi ayi da wa kalyuwusa aarumbu'u avu u damma, "Zagbain, nn a avu da vu tarai lipu va Yesu, m pati wu ta vu yuwan ankuri, vu damma mu, adama n 'yaw a n tara yi."

16 Avu u damma yi, "Meri."

Avu Meri vadala a tyo ya'a yi, reve u damma, "Rabboni!"† (Na Tsu'aramat "Rabboni" urevu wa yi ayi da "Manlu.")

17 Reve Yesu damma yi, “She vu reme mu wan, adama a na koto n kàrà à tyo ya Dada shi. Amma vu kàrà à tyo ubàtà o ojoro à vã vu damma le, ‘N tà kàrà à kàmbà ubàtà wa Dada vã za na ri fo Dada du. Àyi da Àsulà à vã, waru àyi da Àsulà à du.’ ”

18 Reve u kàrà u 'yàwà u damma ojoro'o a na we ene tà Zagbai'in. Reve waru u damma le ili i u damma niyi.

Ojoro e Yesu e ene yi tà

(Mat. 28:16-20; Mak. 16:14-18; Luk. 24:36-49)

19 Na ayin o urana wa Aladi o ndolo, àvu ojoro'o o boloto a aasula à tà àvu a katsu nàntsú, adama a na a uwusua tà wovon wa azagbain a Isra'ilá. Reve Yesu tàwà wi isawan e memere me le babu usan, àvu u cásà le, adansa, “N yuwan tà avasa i tsrà asuvu nden.”

20 Ana u dammai ili i nda, reve u roco le antsu e ekere à yi nà za ve eebele. Ojoro'o a shiwan tà nà mazanga adama a na e te inda Zagbain.

21 Reve u dammisa, “Asuvu nden n dàna obolo nà àdu. Cine Dada vã lyungu numu àtsuma o uvadì, ne da fo mǎà lyungusu du.”

22 Àvu wi ivuwaan le reve u damma, “Ushiyi Ruhu va Akiza.

23 Nni i yuwaan ama gafura vu nusu le, Àsulà fo u ta yuwaan le, o to o'wo nà gafura. Nna gba i 'yuwan a yuwaan le gafura, Àsulà fo u ta 'yuwan a yuwaan le gafura.”

Yesu nà Toma

24 Za ro àtsuma a Kupanejere'e, Toma (za na waru à tsu ðe fo Mepishe), u dàna obolo ne ele shi, a mantsa ma na Yesu rocoi aciyayi.

25 Ana u rawai, reve akapi o ojoro a damma yi,
“Tse ene taq Zagbain!”

Amma avu Toma damma, “Maqusu shi she na
me ene antsu e ekere aq yi, waru she na n ju'wan
antsu'u na aakatsu aq va ubataq u na ikusa i danai,
waru n oto ukere u va atsumaq aq wuntsu we eebele
aq yi.”

26 Ana a yuwain ajuma aq taq, reve ojoro'o o
bolotowiso a aasula'a, waru Toma dana taq obolo
ne ele. Reve a katsu naqtsu vadamma nu ufaru,
amma avu Yesu taw wi isawisan e memere me
le babu usan. Avu u casaq le, reve u damma, “N
yuwan taq avasa i tsuraq asuvu nden.”

27 Reve u damma Toma, “Kalyuwaq ekere aq va.
Zuwa aakatsu aq wu antsu'u. Oto ukere wa wu e
eebele aq va. Vu lyawa mawasan a na vaq usu.”

28 Avu u usu yi, “Avu da Zagbain va na Asula aq
va.”

29 Reve u damma yi, “Vu usu taq o una na ve ene
numu. Aza aba'un a da aza a na e ene numu shi
avu gba aq usu.”

Ili i na i zuwai Yahaya danai a aatagada a nda

30 Ojoro e Yesu e ene yi taq a yuwusan iroci yi
linga va asalama ro na qabundaz aza a na a danai
atsumaq a aatagada a nda shi.

31 N dana taq ili i nda adama i usu a na Yesu da
Zamawawa, Mawun ma Asula, waru adama a na i
usu niyi, i taq tsuraq wuma.

¹ A tyo de, reve Yesu rocowiso aciyayi ubat̄a wo ojoro a yi a nge'en m Mala m̄ Galili.* Apa cine ili'i i farai:

² Ojoro a yi na abunda a dana t̄ lo: Simo Bituru, na Toma (za na a tsu de Mepishe), na Nataniya va Kana va Galili, na muwun m̄ Zabadi, no ojoro e re o ro.

³ Reve Simo Bituru damma aza a yi, “Amu n ta 'yawā mereme ma mugula ni igolo.”

Reve aza a yi a damma, “Atsu fo tsu ta 'yawā obolo na avu.” Avu a kara a 'yawā a wantsun u le. Agba e reme ko ili i shi na ayin o ndolo.

⁴ Ana usana u tawai na wasasa, reve Yesu isawan a nge'en m mala'a, agba ojoro'o e reve a na Yesu da shi.

⁵ Reve u de le, “Ama a va, i reme ta de mugula?”

Avu a usu, “O'o.”

⁶ Reve u damma le, “Variyi igolo i du usa'ani u wantsun u du, i te reme ozo o ro.” Reve a yuwan ne, avu igolo'o e reme mugula m̄ abunda hali a kuda o rono yi.

⁷ Reve oojoro a na Yesu cigai◊ damma Bituru, “Zagbain da!” Ana Simo Bituru uwai a na Zagbain da, reve wo oto utugu w̄ yi (adama a na u shi ta u fodo yi ana u dana i ulinga), avu wu teruwe a mini u reme udas̄u a tyo ubat̄a w̄ Yesu.

⁸ Reve akapi o ojoro o toni yi atsumā a wantsu'un, uguzu ni igolo'o tapu na mugula.

* **21:1** Atsu de ta fo Mala m̄ Galili Mala ma Tibariya. ◊ **21:7** Yah. 13:23.

À dàna alanga ni ida shi, alanga e le à dàna tā zuzu na ana ukpakuta'atsu (300).[†]

⁹ Ana ojoro'o o utai àtsumà a wantsu'un, reve e ene u tā ni ilyalya, waru u dàna tā à zusun mugula na akinkina.

¹⁰ Àvu u damma, “Tàwai nà mugula n ro n na i remei gogo.”

¹¹ Reve Simo Bituru kàrà u uwa àtsumà a wantsu'un, reve u rono igolo'o à tyo e idà. Àtsumà à yi mugula m gbagbain ukpaku nà kupoton na aza a ta'atsu (153) n dàna tā pe. Agba suru nà ne igolo'o i kara shi.

¹² Reve Yesu damma le, “Tàwai i lìyuwa.” Ko za tā gba àtsumà o ojoro'o gura ece yi, “Zane da vu ri?” shi, adama a na e reve tā a na Zagbain da.

¹³ Àvu u 'yàwà u tarà ilyalya, reve u ca le. Reve waru u ca le fo mugula'a.

¹⁴ Ayi nda, ayi da wa ta'atsu a na u rocoi aciyayi ubàtā wo ojoro'o ana à 'yàsan niyi àtsumà o ukwa.

Yesu na Bituru

¹⁵ Ana o kotoi alya, reve Yesu ece Simo Bituru, “Simo mawun ma Yahaya, vu la'a tā àzà à wu ciga mu?”

Àvu u usu, “Ee, Zagbain, vu reve tā a na n ciga nuwu.”

Reve u damma, “Vu lyuwato mukyokyon n và.”

¹⁶ Reve we ecishe yi we ire, “Simo mawun ma Yahaya, vu ciga mu tā?”

Àvu u usu, “Ee, Zagbain, vu reve tā a na n ciga nuwu!”

[†] **21:8** Danshi udasuwu a tsu yuwan tā ulinga na ayi tsí ili yu uritosu i na à tsu de yadi nà Tsunasara. Ana a ta'atsu a da a tsu yuwan udasuwu u tā.

Àvu u damma, “Vu kàlyuwà ikyon i vã.”

¹⁷ Reve we ecishe yi wa ta'atsu, “Simo mawun ma Yahaya, vu ciga mu tã?”

Bituru yuwan tã àtsumolàngu adama a na Yesu yuwan yi tã yeci hali uta'atsu ko u ciga yi tã. Adama o ndolo reve u damma Yesu, “Zagbain, vu reve tã ili suru. Vu reve tã a na n ciga nuwu.”

Àvu Yesu damma yi, “Vu lyuwato ikyon i vã.

¹⁸ N ta dansaa wu amayun, àvu o ulobo, vu tso oto tã itana i na vu cigai, reve vu 'yàwà ubàtã u na vu cigai. Agba nã vu kutsa, vu tã bubàruwà e ekere à wu. Reve ozo o ro à nla wu àvu a tara wu à tyo ubàtã u na vu cigai shi.”

¹⁹ (U damma tã ne adama u roco cine Bituru aà kuwà, reve u ca Àsula tsugbain.) Reve u damma Bituru, “Toni mu!”

²⁰ Àvu Bituru vadala reve we ene oojoro o ro, [◊] za na Yesu cigai. Waru àyi da fo za na rabatoi Yesu ele a alya àvu we ece, “Zagbain, zane da aa wina wu?”

²¹ Ana Bituru ene niyi, àvu we ece Yesu, “Zagbain, ili i ne yaa cina yi?”

²² Reve u usu yi, “Nnà n ciga tã u yuwan wuma hali mantsa ma na màqà kàmbara, te imini yà wu na adama o ndolo? Vu toni mu.”

²³ Adama o ndolo reve aalabari'i a baza àtsuma à àzà e Itoni a na, àyi nda wàqà kuwà shi. Agba Yesu damma ne shi. Ili i na u dammai àyi da, “Nnà n ciga tã u yuwan wuma hali mantsa ma na màqà kàmbara, te imini yà wu na adama o ndolo?”

◊ **21:20** Yah. 13:23.

24 Ayi oojorot a nda ayi da u dammai ili i nda suru. U dana yi taq, waru tsu reve taq a na amayun a da waa dansa.

25 Yesu yuwan taq ili i ro naq abunda. Nna a dana ili i ndolo suru atsumaq a atagada, n jiyan atsumaq o uvadi suru a na aa tsura ubata u na waa rawa a na a zuwa atagada'a suru shi.

**Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a
na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru**

New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsisingini)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsisingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsisingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

XCV

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e